

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Le prosvetljen narod gospodarsko napreduje

Duhovščina naj se v večji meri loti pobijanja alkoholizma

Kmetijskemu gospodarstvu pomagaš do napredovanja z dviganjem splošne ljudske prosvetljenosti. Kmet, ki čita poučne knjige kakršnekoli vsebine in ve, kaj se dogaja okrog njega, bo dober gospodar, pa če tudi ne bere le gospodarskih knjig.

Za dviganje splošne prosvete v Sloveniji je potrebna predvsem borba proti prekomernemu uživanju alkoholnih pijač. Žal, se je alkoholizem pri nas tako razpasel, da tvori resno vprašanje. Porotne razprave nam pokazujejo, kako telesno in duševno ter seveda tudi gospodarsko propada narod tam, kjer se mnogo pije. S pijančevanjem izgublja človek zdravje in čas, obenem pa še posirovi. Neštevilni uboži, ki so se obravnavali pri zadnjih porotah v raznih krajih Slovenije, so skoro izključno le posledica pijanosti.

Nimamo več strank in tudi zahrbtnega politiziranja ne bi smelo biti. Namesto da duhovščina še vedno rada ščiplje v pridigah časopisje nekdanjih nasprotnih strank ter veže otrobe o nevarnosti brezverskega štiva, kar je čisto navadna potrata dragocenega časa, naj bi rajši posvečala več pozornosti in časa boju proti alkoholizmu in z njim zvezani posirovelosti. Nihče nima tako kakor duhovniški stan prilike za to delo. Toda ne ljudem samo pripovedovati, kako se bo pijanec cvrl v peklu, nego je treba ljudstvo tudi poučevati

o zleh straneh pijančevanja za zdravje. Nevednež, pa naj bo še tako pobožen in naj še tako verjame, da je pijančevanje greh, bo vedno znova podlegel svoji strasti baš zaradi tega, ker je kot nevednež duševno nepravnošen.

Duhovščina, ki napada «Domovino», češ, da je brezverska in nemoralna, mora izgubiti polagoma ves ugled pri čitateljih «Domovine», ki berejo v vsaki številki toliko lepih nauk in ne vidijo v njej niti sence kakšnega brezverstva in nemorale. Daš borbo proti pijančevanju in podivjanosti vrši naš list že leta in leta. Ne skrunite božjih hramov s takimi neresnicami, nego rajši tam, kjer je toliko ljudi in kjer je prilika tako ugodna, pomagajte širiti poleg verskih nauk tudi splošno prosveto.

Razumna in uvidevna duhovščina bi bila lahko pravi blagoslov za ljudstvo. Duhovščina bi morala blažiti krajevne prepire in spore ter se tudi v bodoče, kadar bodo zopet stranke, ne bi smela vmešavati v strankarske strasti.

Dolžnost sploh vseh splošnih sil je, da dvignejo ljudsko prosveto. Slovenci štejejo malo ljudi in bomo veljali nekaj le, če bomo vsestransko napredni, ker bomo tako gospodarsko močni, razen tega pa tudi telesno zdravi.

vati, kakor grede, tramove, pluge in podobno. Prav tako je prepovedano nalagati na vozove posekano vejevje tako, da se vleče po tleh. Prepovedano je zasipati ali kvariti občestne jarke, sekati dreve poleg ceste, kvariti ograje, mostove in druge predmete, ki so postavljeni na cesti ali poleg nje. Prav tako je prepovedano pasti živino na cestnih nasipih ali jarkih.

Omejena brzina motornih vozil.

Preko mostov, navzdol in skozi črede živine se mora voziti polagoma. Največja brzina potniških avtomobilov in motociklov na prosti cesti izven naseljenih krajev sme biti 50 km, če dopušča to stanje ceste, skozi naselbine 15 km, skozi kopališča in zdravilišča pa največ 8 km na uro. S toliko brzino pa smejo voziti motorni vozovi samo tedaj, ako je cesta popolnoma prosta in zadostno razsvetljena. V megli se mora brzina zmanjšati na 10 km. Za avtobuse je dovoljena največja brzina 35 kilometrov na uro. Tovorni avtomobili s kosmato težo 3000 do 4500 kg ne smejo voziti na uro več kakor 12 km, ako so brez pnevmatike, s pnevmatiko do 35 kilometrov, na specialnih avtomobilskih cestah pa do 40 km; tovorni avtomobili s kosmato težo 4500 do 8000 kg 8 km, oziroma 25 km ter 35 kilometrov. Prekopavanje cest za napeljevanje ali odvajanje vode je dovoljeno samo z odobrenjem pristojnega oblastva. Prav tako je prepovedano vzdolž ceste odvajati vodo ali napravljati jarke brez posebnega dovoljenja oblastva.

Predpisana starost voznikov.

Kočijaž ali voznik na motociklu ne sme biti mlajši od 18 let, šofer avtomobila pa ne mlajši od 20 let. Vozovi, ki niso registrirani in označeni s številkami od upravnih oblastev, morajo imeti na levi strani pritrjeno tablico s točnim naslovom lastnika (občine in njegove lišne številke). Obliki teh napisov imajo predpisati občinska oblastva. Registriranje teh vozov se ima vršiti meseca januarja vsako leto in se neregistrirani vozovi ne smejo uporabljati na javnih cestah.

Obseg vozil in tovorov.

Potniški in tovorni vozovi ne smejo imeti večjih mer od naslednjih: dolžina 7⁵⁰ brez ojesa, širina 2⁵⁰, razdalja osi 3⁵⁰, razdalja koles, oziroma širina kolovoza 1⁶⁰ m, merjeno od sredine do sredine kolesnega obroča. Širina tovara ne sme biti večja od 2⁵⁰ m, višina ne večja od 3 m za vozove na štirih kolesih. Popolnoma natovorjen voz na štiri kolesa ne sme biti težji od 12 ton kosmate teže, voz na dve kolesi pa ne težji od 4 ton kosmate teže.

Širina kolesnih obročev.

Za tovarne vozove je predpisana naslednja širina kolesnih obročev; pri vozovih na 4 kolesa s kosmato težo do 1200 kg 6 cm, do 2000 kg 8 cm, do 3500 kg 11 cm, preko 3500 kg 16 cm; pri vozovih na 2 kolesi s kosmato težo do 750 kg 6 cm, preko 750 kg 11 cm. V potniške vozove na dve kolesi se smejo vpregati največ trije konji drug za drugim, pri vozovih na štiri kolesa pa največ 6 konj po dva drug poleg drugega. Vsak voz mora imeti pravilno zavoro na zadnja kolesa. Uporaba cokelj in privezovanje zadnjih koles za

Novi predpisi za uporabo javnih cest

Važno za vse prebivalstvo

Minister za javna dela je v sporazumu z notranjim ministrom izdal uredbo o zaščiti in uporabi javnih cest. Ta uredba velja za vsa javna pota in se z njo razveljavljajo vsi dosedanja zakoni, uredbe, pravilniki in odredbe, v kolikor niso v skladu z določbami te uredbe. V naslednjem navajamo glavne določbe nove uredbe:

Uporaba javnih potov

je dovoljena ob vsakem času in vsakomur brez razlike v mejah splošnih predpisov o javni varnosti in predpisov te uredbe. Javna pota morajo biti prosta za prehod in promet.

Zgradbe ob cestah.

Ob javnih cestah ne sme nihče zasajati gozdov, graditi stanovanjskih poslopj, trgovin, pekarij, vodnjakov in sličnih stavb bližje kakor štiri metre, gostilne, kovačnice in slično ne bližje kakor deset metrov, industrijska podjetja pa ne bližje kakor dvajset metrov od zunanje črte cestnega zemljišča. Izjeme dovoljuje v strnjjenih krajih ter v hribovitih in kamnitih krajih pristojna cestna uprava. Na prijavo cestnih oblastev se mora takoj prepovedati vsako delo, ki bi bilo v nasprotju z gornjo določbo, in v 15 dneh se morajo porušiti dotične zgradbe, z odgovorno osebo pa se bo postopalo po zakonu. Predpisi tega člena

se ne nanašajo na mesta z odobrenimi regulacijskimi načrti.

Ureditev voznega prometa.

Na ozkih cestah se morajo prazni vozovi ogibati natovorjenim. Ako pa je cesta zelo tesna, se morajo lažje natovorjeni vozovi umakniti popolnoma v stran ter pustiti mimo težje natovorjene in v nasprotni smeri prihajajoče vozove. Vozovi ne smejo voziti vstric. Dovoljeno je le prehitavanje na levi strani v smeri vožnje. V strnjjeni vrsti ne smejo voziti več kakor štirje vozovi. Razdalja med posameznimi vozovi pri prehodu preko večjih mostov mora znašati najmanj 10 m, med posameznimi skupinami (kolonami) pa najmanj 50 m. Za prevoz izredno težkih bremen in za uporabo vozov, ki so težji od predpisanih, se mora prej zaprositi dovoljenje od gradbene sekcije, oziroma pristojnega samoupravnega oblastva. Ponoči morajo biti vozovi razsvetljeni. Ako vozi v eni vrsti več vozov skupaj, zadostuje, da imata luč prvi in zadnji voz. Svetiljka mora biti nameščena na levi strani voza.

Poškodovanje cestnih naprav.

Prepovedano je puščati na cesti ali pa odmetavati nanjo, kar bi moglo ogražati varnost prometa in poškodovati cesto. Prepovedano je vlačiti po cesti predmete, ki jo morejo poškodovati.

voz sta prepovedana na državnih cestah in oblastnih cestah prve vrste, na drugih cestah pa dopustna samo z izrecnim dovoljenjem pristojnega oblastva.

Komisijiski pregled vozov.

Lastnik voza je odgovoren za njegovo varnost. Vozniki, ki se bavijo s prevozom oseb in tovara, ne smejo uporabljati voza prej, dokler ne dobijo zanj odobrenja od splošnega upravnega oblastva na podlagi strokovnega pregleda

voza in opreme (vpreg). Taki vozovi se morajo komisijiski pregledati vsako leto.

Kazni za prestopke.

Z zaporom od 1 do 30 dni ali z globo od 50 do 1500 Din se kaznuje, ako prestopke ne spada pod kazenski zakon, kdor ne vozi pravilno po cesti, ako voznik spi na vozu, kdor se s praznim vozom ne umakne natovorjenemu, kdor se na klancu ne umaknu navzdol vozečemu vozu, in sploh vsakdor, kdor ravna v nasprotju s predpisi te uredbe.

Uspeh IX. Ljubljanskega mednarodnega velesejma v številkah

Vseh posetnikov je bilo okrog 105.000 — Največje kupčijske uspehe so imeli razstavljalci kmetijskih strojev

Z zadovoljstvom lahko beležimo, da je bil letošnji velesejem tako zaseden in tako bogato založen z najraznovrstnejšim blagom kakor še nobeden dosedanjih. Ne samo vsi razstavni objekti, ampak tudi ves

prostor med paviljoni je bil skoro do zadnjega kotička natrpan z najrazličnejšimi kmetijskimi stroji

in napravami, ki so bile večinoma v obratu, z razstavljenimi avtomobili in avtobusi, ki jih ni bilo mogoče spraviti v paviljone, in z najrazličnejšim razstavnim blagom, ki se je lahko razstavilo na prostem. Naše mizarstvo, znano po solidnosti in dovršenosti izdelkov ter po zmernih cenah, je letos še v večji meri kakor doslej pokazalo, da je vseskozi na višku obrti. Bogato je bila založena tudi razstava gospodarskih strojev. Naš kmetovalec je imel priliko spoznavati prednosti različnih tipov in videti, kako delujejo ti stroji v obratu. Bogata je bila tudi razstava industrijskih strojev, zlasti strojev za obdelovanje lesa in pletilnih strojev, dalje avtomobilska razstava, oddelki modnega blaga, modnih potrebščin, radijskih aparatov. Kupci so bili z organizacijo prireditve in izbiri vzorcev zadovoljni; pritožbe so prispale upravi samo zaradi premale udeležbe tekstilne in usnjarske industrije ter

lesnih polfabrikatov. Tudi je bilo veliko povpraševanje po strojih in orodju za opremo mlinov, ključavničarskih in kovaških delavnic, katerih letos, žal, ni bilo na velesejmu.

Veliko zanimanje so vzbudile tudi uspela razstava meščanskih šol Slovenije, higijenska razstava ter razstava perutnine in plemenskih zajcev.

Na IX. Ljubljanskem vzorčnem velesejmu je razstavilo — 734 tvrdk, od teh 215 inozemskih, in sicer: Amerika 15, Anglija 4, Avstrija 59, Belgija 10, Brazilja 1, Češkoslovaška 12, Danska 1, Francija 7, Holandska 2, Italija 16, Madžarska 12, Nemčija 71, Švedska 2, Švica 3.

Po izjavah, ki so jih podali razstavljalci velesejmski upravi, je bilo povprečno le 12 odstotkov razstavljalcev z doseženimi uspehi manj zadovoljnih, 35 odstotkov razstavljalcev je izjavilo, da so zadovoljni,

53 odstotkov razstavljalcev pa je bilo zelo zadovoljnih.

Največje kupčijske uspehe so priznali razstavljalci kmetijskih strojev in orodja (90 odstotkov zelo zadovoljnih, 10 odstotkov zadovoljnih), razstavljalci živil (80 odstotkov zelo zadovoljnih, 20 odstotkov zadovoljnih) in razstav-

ljaleci pohištva (75 odstotkov zelo zadovoljnih, 25 odstotkov zadovoljnih). Dobri uspehi so bili doseženi tudi v stroki kosmetičnih izdelkov (70 odstotkov zelo zadovoljnih, 20 odstotkov zadovoljnih), v tekstilni in konfekcijski stroki (65 odstotkov zelo zadovoljnih, 20 odstotkov zadovoljnih) v stavbarski, strojni, fotografski in elektrotehnični stroki.

Za lep razvoj in napredek ljubljanskih velesejmov je značilno

naraščajoče število razstavljalcev.

Gibanje števila razstavljalcev je bilo od prvega do devetega velesejma naslednje (v oklepajih število inozemskih razstavljalcev): 1921. 470 (29), 1922. 534 (150), 1923. 776 (191), 1924. 726 (191), 1925. 623 (143), 1926. 646 (141), 1927. 623 (123), 1928. 706 (172), 1929. 734 (215). Napram prejšnjim letom je bila zlasti močna udeležba inozemskih tvrdk.

Po podatkih velesejmskega urada je

letošnji velesejem posejlo 105.000 ljudi.

Od teh je dopotovalo iz oddaljenejših krajev države, odnosno iz inozemstva 13.000 oseb, in sicer iz Slovenije 29,5 odstotka, iz Srbije 17,4 odstotka, iz Hrvaške 14,3 odstotka, iz Vojvodine 11,7 odstotka, iz inozemstva 7,8 odstotka, iz Bosne 7,3 odstotka in tako dalje. Inozemski posetniki so dospeli iz Avstrije, Češkoslovaške, Italije, Nemčije, Bolgarije, Rumunije, Francije, Anglije, Madžarske, Grčije, Turčije, Japonske, Zedinjenih držav in Brazilije.

Prihodnje leto se bo vršil velesejem prvi teden junija.

Četrta velesejmska prireditelja «Ljubljana v jeseni» pa bo letos od 31. avgusta do 9. septembra,

ki obeta prav tako velik obisk.

DOPISI

GORENJI LOGATEC Občinski svet je v svoji zadnji seji odobril načrt novega železobetonskega mostu na novo projektirani cesti v Gorenjo vas. Načrt se bo predložil še v odobrenje

Gustav Strniša:

Mili dom

(Konec.)

Ko je državni pravdnik zaključil svoj govor, se je oglašil zagovornik. Čudno dobro je delal Tomažu njegova beseda. Zagovornik je pogledal v dušo porotnikov — kmetov ter jel razgrinjati pred njimi Tomaževo mladost in dobo njegovega tihotapstva. In baš tedaj je šele obšlo Tomaža spoznanje, da je vzrok vse njegove nesreče samo tihotapska strast, saj se je lotil tihotapstva z vso svojo dušo, in to ga je uničilo.

«Kdo je vzrok, da je fant mnogokrat popival? Tihotapstvo. Kdo je vzrok, da je zasovražil ljudi pravice? Tihotapstvo. Kdo je vzrok, da je hodil za dekletom vodja carinarjev? Tihotapstvo, kajti če bi ne bilo tihotapstva, bi ne bili nastavljeni v teh krajih obmejni pazniki. Kdo je vzrok, da je Tomaž zbolel? Tihotapstvo. Saj če bi ne bil tihotapil, bi bil še zdaj zdrav in vesel fant. Kdo je vzrok, da so se fantje večkrat pijani klali z noži? Tihotapstvo, kajti s tem svojim poklicem so zaslužili preveč denarja in preveč popivali. Da, da, naš kmet je mislil, da mu bo prineslo tihotapstvo mir in blagostanje, pa mu je prineslo samo gorje in nesrečo», je nadaljeval zagovornik.

Kmetje — porotniki so poslušali in molče kimali z glavami. Zagovornik pa je nadaljeval, opisoval je Tomaža kot dobrega kmečkovega fanta, ki je pod vplivom razmer, ki

vladajo v njegovi okolici, našel v tihotapstvu svoj poklic, ki mu je pa rodil tako težko razočaranje.

Zaključil je:

«Poglejte ga pred seboj, sama kost in koža je zdaj tega krepkega fanta, ki bi se nekdej ne bal niti medveda, če bi se srečala v lesu. Jetika ga grabi zdaj za grlo. Njegovo šibko življenje že tako visi na niti. Ne pospešite mu tudi vi smrti! Prihranite mu tiste strašne muke človeka, ki ve, kdaj bo moral umreti, pozna način svoje smrti in trepeta pri mislih na vešala!»

Porotniki so odšli v posvetovalnico, kjer so se precej dolgo mudili. Ko so se vrnili, so Tomaža soglasno oprostili umora, pač pa so priznali, da je zagrešil uboj.

Zagovornik se je globoko oddahnil.

Tomaž je mirno sedel z zaprtimi očmi. Odšli so sodniki, da se posvetujejo glede kazni. Fant se je trenutno obrnil in se zazrl v Ankinе oči ter komaj slišno vzdihnil:

«Ančka!»

«Slabo mu je», je dejal državni pravdnik. Zagovornik je hitel k njemu, paznik mu je ponudil kozarec vode. Priskočila je tudi Anka, ki je sedela na prvem sedežu. Tomaž se je nasmešnil. Čudno mehko je zdaj čutil v svoji duši. Anka, ki je zdaj stala pred njim, se mu je zazdela kot dobri duh z onega sveta. Na gnil se je nazaj in obsedel nepremično.

Med porotniki je završalo, sočutno so med seboj šepetali. Na pragu so se pojavili sodniki, da razglase obsodbo.

«Opustite sodbo, gospod predsednik, kajti ta trenutek je stopil ubogi Tomaž pred drugega sodnika, ki ne sodi po paragrafih, ampak po tisti tajni knjigi človeške vesti, katero nosi vsakdo zaprto v svoji notranjosti», je dejal zagovornik in pokazal na mrtveca.

Odnegli so Tomaža. Ljudje so odhajali, pobiti in resni. Časopisi so pisali dolge članke o porotni razpravi, na kateri ni prišlo do obsodbe, ker je obdolženec stopil pred večnega sodnika in se rešil sodbe ljudi.

Na robu gore Strme je postavljen skromen kamenit spomenik, katerega so dali postaviti svojem ubitemu vodji njegovi mladi tovariši. Topla poletna nedelja je privabila k odkritju mnogo ljudi iz doline, prispelo je tudi lepo število meščanov, da se udeleže slovesnega odkritja.

Pred zastri spomenik je stopil mrki gospod komisar, ki je došel iz Ljubljane. Mož je proslavljal zasluge rajkega in naglašal, da je padel vodja kot žrtev svojega poklica. Naposled je omenil komisar, da je bil tudi zločinec kaznovan; ker ga ni dosegla človeška pravica, ga je dosegla božja roka.

Kmetom, ki so prisostvovali, poslednje besede komisaria niso ugajale. Mnogo vaščanov je bilo, ki Tomaža niso smatrali za ubijalca, temveč samo za vročekrvnega, ki je preveč točno pomeril in umoril človeka, katerega je hotel pač samo raniti.

Tedaj je pristopil k spomeniku tudi Američan Andrej. Tudi on je spregovoril. Zavzel se je za ubogega Tomaža, češ, da ne smemo

g. sreskemu poglavarju. — Za rejca plemenskega bika in merjasca sta bili določeni posebni nagradi. — V fond za Narodno galerijo je občinski odbor votiral znesek 200 Din. — Sokol bo priredil v nedeljo 16. t. m. na svojem prostoru svoj vsakoletni javni telovadni nastop, združen z veliko ljudsko veselico. Začetek telovadbe ob pol petih popoldne. Vsi oddelki bodo izvajali croste vaje za leto 1929. Čisti dohodek prireditve je namenjen za kritje dolga, ki bremeni Sokolski dom. Vabljeni so vsi prijatelji sokolstva.

GORNJI LOGATEC. Oprostite, da Vas nadlegujem z malim dopisom. Nahajam se tu v Gornjem Logatcu kot izletnik iz Amerike. Kot ameriški državljani sem tukaj le začasno. Tudi Slovenci v tujini čutimo in se živo spominjamo Vas v domovini. Prihajamo v staro domovino z željo, da še enkrat vidimo svoj rojstni kraj, sorodnike, prijatelje in znance. Po 29 letih svoje odsotnosti sem tukaj naletel na velike izpremembe v vseh ozirih, kakršnih nisem pričakoval. Napredek vsepovsod, izobrazba, vljudnost in gostoljubnost vlada, kamorkoli pridem. Pisal bi rad še več o svojih vtisih, pa mi sedaj primanjkuje časa. Hočem to storiti v ameriških slovenskih listih. — Jakob Istenič.

RADOVLJICA. Sokolsko društvo v Radovljici bo priredilo v nedeljo, 16. t. m., ob ¼4. popoldne veliko javno tombolo v Sokolskem domu. Glavni dobitki so: kompletna spalna oprava iz trdega lesa, kuhinjska oprava, šivalni stroj, moško kolo in poleg tega še par sto drugih lepih in dragocenih dobitkov. Preskrbite se pravočasno s tombolskimi tablicami, ki stanejo samo 3 Din, ker jih je le še malo na razpolago.

SODRAŽICA. Naše Sokolsko društvo bo praznovalo letos 20letnico svojega obstoja. Temu društvu starostuje celo dobo naš starosta brat Josip Oberstar, industrijec v Sodražici. V proslavo te obletnice bo priredilo društvo 14. julija javno telovadbo in okrožni zlet ribniškega okrožja v Sodražici. Za ugodnost znižane vožnje se je zaprosilo. — G. Ivan Rus, industrijec v Loškem potoku, je daroval 1000 Din v spomin smrti svojega sina Ivana našemu društvu. Naš ameriški rojak g. Jože Samsa pa je daroval ob priliki svojega odhoda v Ameriko 10 dolarjev. Obema darovalcema najiskrenejša zahvala!

SAVODNJE V OSELICI. Le redko dobite od nas kak dopis za «Domovino». Smo daleč na skrajni meji Poljanske doline in tik ob državni meji, kajti od nas se skoro že lahko vrže kamen čez. Naš kraj in sploh naša obsežna občina Oselica je vsa gorata z dvema dolinama, Kopačensko proti Blegašu in Sovodenjsko. Čeprav pa smo oddaljeni od sveta, vendar se gibljemo in se zanimamo za domače in tuje dogodke. Dokaz za to so časopisi, ki prihajajo k nam. Dobivamo «Jutro» in zlasti v velikem številu «Domovino». Imamo fantovsko društvo, katero bi pa bilo razširiti na širšo podlago, ker majhna društva le bolj životarijo. Zadnji čas smo imeli tudi gledališko predstavo. Igrali sta se veseligrski «Kakršen gospod, tak sluga» in «Zamorec». Igrale so domače moči, najprej na Savodnju, a potem na Trbiji, v veliko zabavo in smeh številnih obiskovalcev. Vsa čast in hvala požrtvovalnim igralcem. — Letina zdaj še prav dobro kaže, ako ne bo kake nesreče. Tudi sadja bo precej, zlasti hrušk in drugega, le jabolk bo bolj malo. — Po vojni smo tudi tu na Savodnju dobili orožniško in finančno postajo. Zdaj menda nameravajo odvzeti orožniško postajo in jo premestiti v Gorenjo vas, kar bi bilo škoda, ker je ob meji zelo potrebna. — Posledice velikih povodnj so tu še vedno vidne, posebno ob cesti na Fužinah, kjer se veže naša cesta z ono proti Škofji Loki. Tu je odnesla povodenj nekdanjo cesto na levem bregu Sore za nekaj sto metrov. Napravil se je začasni most iz mehkega lesa. Ker pa tak most traja le nekaj časa, bo treba misliti na novega, trpežnejšega. Po naših mislih bi bilo tudi najbolje, da se vpostavi stara cesta. Res bo nekaj več veljala, a bo boljša. Avtomobilsko zvezo z Ljubljano imamo vsaki drugi dan. Ob prostem in večernem času pa poslušamo radio. Vidite tedaj, četudi smo daleč od mesta, vendar nismo tako zapušteni, kakor bi kdo mislil.

ŠMIHEL PRI NOVEM MESTU. Dne 6. t. m. smo imeli birmo. Dan poprej smo slovesno sprejeli škofa. Nad 40 jezdecev, gasilci iz Smolenje vasi in fantje iz Šmihela so sprejeli škofa pri Rormanu na Malem Slatniku, v samem Šmihelu pa šolska mladina iz obeh šol in mnogo ljudstva, na čelu mu predstojnik občine g. Brule iz Hrušice. Kramarjev je bilo izredno mnogo, tako da so prišli birmanci na svoj račun. Manjkalo pa

tudi ni beračev; čez 20 jih je prilezlo od vseh krajev. Po birmi so se dali popoldne še fantje med seboj. Vzrok, seveda, alkohol, ki ga tudi na birmski dan ne sme manjkati. Pri sprevedu se je dogodila mala nesreča. Neko učenko iz internata bi bil skoro pohodil konj. Tatovi so porabili dan birme pri Lojčkovih Lojzi ter ji pobrali perila in obleke ter njenemu sinu suktnjo, med tem ko je ona vezala birmo. Ob času birme popravljajo in bodo preslikali, seveda, sedaj po birmi cerkev. Bil je že zadnji čas. Župnišče tudi popravljajo. Zidarji so zelo urni in hite na vso moč, da do zime vse narede. Omeniti je še, da imamo cerkvenega slikarja Nemca, ker najbrž Slovencev za take reči ni. — Zidali bomo tudi Gasilni dom. Delo pa ne gre prav izpod rok in je zastalo nabiranje materiala. — Sadno drevje lepo kaže, samo če ga ne bodo ledeni biči in cepovi omlatili. Šmihel ima že takšno lego, da se čezenj iz Straže na Gorjance rad «lintver» seli. Vsaj tako pravijo stari ljudje. Na Straži je že rogovilil.

SV. VID PRI GROEBLNEM. Tukaj pri nas bo 17. t. m., to je v ponedeljek, goveji, konjski in kramarski sejem. Kupci in prodajalci, pridite v obilnem številu, da bo kupčija bolj živahna! Sejmišče je tik postaje. Zveze z vlaki so na vse strani ugodne.

MALA NEDELJA. Akademija, ki jo je priredilo Narodno kulturno društvo v proslavo materinskega dneva, je moralno sijajno, a gmotno zadovoljivo uspela. Vse točke sporeda so bile sprejete z velikim odobravanjem. Posebno je navdušil občinstvo krasen govor strokovne učiteljice Levstikove iz Maribora, ki bo postal vsem navzočim v hvaležnem spominu. Mladinska igra «Pri mami je raj» je imela najlepši uspeh ter so vsi igralci od najmanjšega palčka naprej izbornoro rešili svoje vloge ter želi splošno priznanje. Z občutkom doprinesene deklamacije so izvabile navzočim solze v oči in jih overile, da naša deca z vso dušo ljubi svoje mamice. Obisk v splošnem zadovoljiv. Pogrešalo se je pa več tako zvanih naprednjakov, ki dosledno bojkotirajo prireditve NKD, medtem pa so stalno videti na prireditvah člani nasprotnega društva. Upati je da bo NKD tudi v bodoče znalo premagati vse ovire od te ali one strani ter v svojem prosvetnem delu vedno le napredovalo.

soditi rajnkih in da je Tomaž za svoje grehe sam dovolj trpel, kajti skrivati se je moral okoli kakor divja zver in ranjen brez postrežbe je taval v slabem vremenu po hosti, dokler si ni nakopal hude boleznii.

Andrej je zaključil:

«Spomin bo ostal na dobrega junaškega vodjo, ki je padel kot žrtev svojega poklica. Ta spomenik nas bo vedno spominjal nanj. Pa tudi nagrobnik tihotapstva naj bo ta spomenik, s to poslednjo žrtvijo naj se konča v dolini poklic, ki ga gosposka prepoveduje, poklic, ki je prinesel kmetom sicer mnogo dobička, a še več gorja, skrbi in težav; saj če so mnogo zaslužili, so tudi še mnogo več porabili. Pa še drugo gorje je prineslo tihotapstvo: ljudje so se pomehkuževali s pijančevanjem, ki je zavladovalo povsod. Iz pijančevanja so nastajali pretepi in naša mladina je vedno bolj propadala. Opustimo poklic, ki rodi slabe sadove! Slava spominu našega dobrega rajnkega!»

Med prisotnimi je zagledal Andrej tudi Ančko. Pohitel je k njej, rekoč:

«Baš tam se vedno sestaneva, kjer vlada smrt.»

Skupaj sta odšla proti Ankini hiši in Andrej sam ni vedel, kdaj je sedel nasproti staremu Jeranu in z njim prijazno kramljala.

Ko je fant omenil starcu, da mu je treba gosposkinje, ker je kupil domačijo, in ga je povprašal, ali mu noče dati svojo hčerko, je bil Jeran takoj pri volji in vesel je stisnil mladeniču roko. Poklical je Anko, ki je zardela pristala na očetovo vprašanje ter mu

priznala, da sta z Andrejem že zdavno domenjena.

Stari Jeran se ni hotel preseliti iz svoje kočice k novoporočencema v dolino. Trdil je, da brez svoje planine ne more živeti, da ostane tukaj dotlej, da ga pokliče smrt.

Mlada dva sta moža večkrat obiskala, vabila sta ga s seboj, pa se ni dal omehčati, vztrajal je pri svoji besedi.

Zavladala je ostra zima, pokrila je prirodo z debelim snegom.

Stari Jeran je sedel v svoji koči, gledal skozi okno, mislil na svojo mladost, na dolgo življenje in na hčerko edinko, ki je bila zdaj preskrbljena.

Zima je bila zelo dolga. Stari Jeran je ves čas čepel v svoji koči pri svoji pečici, vlekel svoj vivček in se oziral skozi okno v zasneženo dolino.

Dolgo je trajalo, preden je začel pihati toplejši veter. S toplim jugom so se pojavljali tudi plazovi.

Starec se je baš sedaj večkrat spomnil svojih sanj. Zgodaj je hodil spat in pozno je vstajal ter mnogo mislil. V duši je čutil dolgočasje in šibkost svoje starosti. Rad bi se podal v dolino h hčerki in zetu, pa si ni upal; pot je bila še zelo slaba in spolzka.

Ko je neki večer kmalu zaspal, je zagledal pred seboj duha prirode. V blede jasnini je vstajala pred njim prozorna prikazen in duh mu je dejal:

«Tvoj čas je prišel, oditi bo treba!»

«Zgodi naj se božja volja», je zašepetal starec. Duh je zginil. Starca je predramilo neko lomastenje. Zazdelo se mu je, da je zunaj sodni dan. Z velo roko je pograbil razpelo, viseče nad posteljo, in pričel polglasno moliti.

Tam zunaj pa je razsajal vedno hujši vihar. Naenkrat je divje zabobnelo in starec je hipoma slutil, da se bliža konec.

Tedaj se je odtrgal kos skale za kočico, se s truščem zaletel v bajto: za njim se je pa pognal velikanski plaz. Hišica se je stresla in že je odbrzela v dolino.

«Usmili se me, o Jezus, odpusti mi moje grehe in sprejmi mojo ubogo dušo!»

To so bile zadnje starčeve besede, na kar se je onesvestil. Kakor v globokem snu je začutil, da ga odnaša divji plaz vedno globlje in globlje. Ko je hiša med potjo za trenutek obstala, zadržana od debelega drevesa, se je še enkrat vzdramil, se ozrl okoli sebe, se nasmehnil in zaspal. Koča pa je divji metež znova pognal, jo odnesel v nižino in jo vrgel v strugo reke pod goro. Splavala je po vodi in kmalu zginila v besnečih valovih.

Par dni nato sta obiskala Andrej in Ana svojega očeta. Sklenila sta, da ga siloma odvedeta s seboj, če ne bo hotel iti.

Ko sta prispela na kraj, kjer je stala Jeranova kočica, ni bilo hišice nikjer. Ana je zahtevala in jokajoča odšla s svojim možem v dolino, odkoder se ni nikoli več vrnila v hrib, ki je hranil toliko lepih spominov njene mladosti, pa tudi spomine bolesti ter jo opozarjal na smrt njenega ljubljenega očeta.

LJUTOMER. (Smrtna kosa.) V Ljutomeru je bila v nedeljo 10. t. m. pokopana ugledna gospa Marija Karbova, rojena Zitkova, učiteljeva vdova in posestnica. Blagopokojna je bila narodna žena, ki je imela vedno odprto srce za vsako narodno zadevo. Kot gospodinja je bila na glasu kot ena najvzornejših. Imela je lepo urejen vinograd in kletarstvo. Zapustila je hčerko Inko, poročeno z g. inž. Kladnikom v Prištini. Svoječasno je bila učiteljica v Križevcih. — Rajni gospe blag spomin, žalujočim naše sožalje!

ORMOŽ. Prihodnjo nedeljo 16. t. m. bo v Ormožu okrožni zlet Sokola. Priprave za zlet so v polnem teku. Odbor se bo potrudil, da pripravi zahtevam odgovorjajoče telovadišče, veselični odbor pa bo poskrbel za neprisljano zabavo. Ker so zveze z vlaki zelo ugodne, bodo posetili zlet Sokoli in z njimi čuteče občinstvo od blizu in daleč.

Politični pregled

Glavni dogodek preteklega tedna, ki je vzbujal največje zanimanje v vsej naši državi, je bila

obsodba Puniše Račića.

Po dolgotrajnih preiskavah in skoro 14 dni trajajoči razpravi je bila končno izrečena sodba. Beograjsko sodišče, pred katerim se je moral zagovarjati Puniša Račić, je namreč obsodilo tega zaradi poskušene umora dr. Ivana Pernarja, umora dr. Gjura Basarička, poskušene umora bivšega narodnega poslanca Ivana Grandje, umora Stjepana Radića in umora Pavla Radića skupaj na 60 let in štiri mesece ječe. Ker pa ta kazen presega zakonsko najvišje določeno 20letno kazen, so obsodili Punišo Račića

na 20 let težke ječe.

V to kazen se mu šteje preiskovalni zapor, ki je trajal 7 mesecev in 15 dni. Sodišče je ugotovilo, da so bili vsi zločini Puniše Račića izvršeni brez premisleka. Ostala dva obtoženca

Dragutin Jovanović-Lune in Toma Popović, ki sta bila obtožena sodelovanja pri umoru, sta bila oproščena

krivde in takoj izpuščena. Punišo Račića so prepeljali v sodne zapore. Dalje morajo obtoženci plačati vsakemu branitelju na njegovo zahtevo 20.000 Din.

V vseh ministrstvih nadaljujejo

delo na sestavljanju raznih novih zakonov.

ki naj izenačijo, izpopolnijo, in novim razmeram prilagodijo razne panoge državne uprave.

V ministrskem predsedstvu je bil dogovoren

zakon o spremembah in izpopolnitvi zakona o vrhovni državni upravi.

Ta dopolnilni zakon vsebuje v glavnem poblastila za posamezne ministre, da smejo v lastnem delokrogu urejati odnose med svojim ministrstvom in podrejenimi organi.

V ministrstvu za trgovino in industrijo sestavljata dve komisiji

načrt novega obrtnega zakona in načrt novega trgovinskega zakona.

Oba načrta bosta poslana še gospodarskim zbornicam v pregled in izjavo. Ministrstvo za kmetijstvo je dokončalo sestavo

novega vinskega zakona.

ki ga naše vinogradništvo in naša vinska trgovina že željno pričakujeta. Sporedno s tem zakonom je sestavljen že tudi novi pravilnik za njegovo izvrševanje.

Ker pri volitvah v novi angleški parlament ni dobila nobena stranka splošne večine in je konservativna stranka, ki je imela doslej vlado, utrpela velike izgube, je podal predsednik te vlade svojo ostavko.

Sestavo nove angleške vlade je prevzel voditelj delavske stranke Ramsay Macdonald.

Njegova vlada je že prevzela vladne posle. Sprememba režima v Angliji pomeni gotovo tudi spremembo angleške zunanje politike.

S položajem, nastalem po mirovnih pogodbah, se še vedno ne morejo sprijazniti naši sosede Madžari. Neprestano in povsod

iščejo Madžari zaveznike proti državam, ki so uedinile v svojih melah prej od Madžarov tlačene narodne manjšine.

Te nezadovoljnosti in stremjenja po izpremembi mirovnih pogodb ne pridigujejo samo neodgovorni politični činitelji, temveč tudi najvišji državni voditelji, med njimi predsednik madžarske vlade gori Bethlen. Tega početja seveda države Male antante ne morejo močje prenašati, zato so vložile v Budimpešti

odločen protest

proti takemu izzivanju z zahtevo, da Madžari že vendar enkrat prenehajo z večnim vznemirjanjem evropske javnosti.

V Grčiji so izvolili

novega predsednika grške republike.

admirala Konduriotisa. Tudi na Grškem imajo velike težave s političnimi strankami. Posebno velike težave povzročajo pristaši monarhizma, ki se vzdržujejo dela v parlamentu.

Pod vročim španskim solncem v Madridu

so se sestali člani sveta Društva narodov, da bi pripravili snov za razpravo o manjšinskih vprašanjih

za jesensko zasedanje skupščine Društva narodov. Delo pa jim ne gre nič kaj posebno izpod rok in je prav verjetno, da manjšinska vprašanja še dolgo ne bodo rešena.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

KOŠNJA IN SUŠILO.

Najvažnejši čas za živinorejca je čas košnje, slično kakor je za vinogradnika čas trgatve. V obeh ozirih pa pri nas še močno grešimo. Ni vseeno, kedaj kosimo in kako spravljamo pridelano seno ali otavo. Po dobroti pridelane krme se ravna uspih pri naši živinoreji. Ta dobrota je pa zavisna od časa košnje in od sušila.

DR. LEON BRUNČKO.

Križi in težave

(Dalje.)

«Kje imate mački?»

«Na peči spita. Le bodi brez skrbi! Tako je bo vse v redu.»

Kmalu nato sta se, tiho in oprezno kakor dve tatici, plazili Rezika in starka po stopnicah dol v vežo. Starka je držala pod vsako pazduho po eno mačko in tiho vabila k sebi Sultana. Prišedši na prosto sta počepnili pri vrtu za plotom. Luna se je bila baš skrila za meglami in medla svetloba se je odražala od tal. Vasovalci so načeli ono:

«Ti si urco zamudila, ko gorelo je srce...»

Rezika se je začela čepe pomikati za plotom proti fantom, ogrnjeno strašilo pred seboj. Čim bliže je prihajala k ponočnjakom, tem bolj se je vzravnavala in rasla. Obrnila je sedaj proti dotični strani tudi obraz buče, da so divje zažarele pošastne oči in se zarezala njena usta, kakor če bi se sam bogosnarjavil plazil okoli vrta. Vedno višje je vstajala grozna prikazen, vedno višje je rasla njena strašna glava z gorečimi očmi in ustmi. Že je bila pošast za glavo višja kakor človek, zdaj že za dve in še dalje je rasla, kakor da bi se hotela povzpeti do zvezd. Pri tem pa se je oglasilo v neposredni bližini mozek pretresujoče mijavkanje in cviljenje, pes je tulil — bilo je, kakor da so se peklenske sile spustile nad prestrašene mladeniče.

«Bežimo», je zavpil najbližji med njimi. Opoitekajoč se je s tresočo se roko pokazal na pošastno prikazen, ki se je zibala tja proti njim. Kakor bi trenil, je prenehalo petje. Prestrašeni so zbežali vasovalci po hribu nizdol. Njihovo glasno, zbegano copotanje je rezalo tihi nočni zrak. Luna je radovedno sunila od sebe vsiljivi oblak in široko zakremžila svoj dobrohotni obraz, videča, kako so jo fantje junaško brisali pred mrtvaškim strašilom. Še le pri prvih trških hišah je najpogumnejši med vasovalci obstal, se obrnil proti hišici na hribu, obložil usta z dlanmi in zaklical: «Auf biks».

2.

Drugi dan je bila Šentlovrenška dolina že na vse zgodaj pokonci. Od vseh strani zelenega Pohorja so prihajali romarji v Puščavo, deloma peš, deloma z vozovi in koleslji.

Slavnostno praznično razpoloženje je vladalo pri vseh, zlasti pri onih, ki so prihajali z vrha Pohorja, z visoko ležečih hribovskih naselbin, ali pa iz Podravja ali celo iz solnčne Prlekije. Poznalo se jim je, da pomeni to romanje za nje izreden dogodek. Sorodniki, živeči daleč narazen, so si dali za danes v Puščavi sestanek, pa tudi za marsikak mlad parček je božja pot semkaj edina možnost, da se porazgovori in okrepča v svoji ljubezni.

Tam spodaj okrog cerkve na trati, na obzidju, na gričku Sv. Ane, desno od potoka se je gnetla nebrojna množica ljudstva, romarjev in beračev, trgovcev in mešetarjev, duhovnikov in posvetnjakov. Vsakih pet ko-

rakov si trčil na prosjaka. Ta je bil slep, drugi pohabljen, tretji je kazal svoje gole rane, četrti spet je gonil lajno.

Med običajno jeremijado neštevilnih beračev, pristnih in našemljenih, se je mešal trušč trgovcev. Šotor za šotorom, stojnica za stojnico so se stiskali na malo obsežnem prostoru puščavske kotline. Vsak je skušal prepiti svojega soseda in prehvaliti svoje blago. Medičarji so prodajali svojo sladko pijačo in čeprav je med ljudstvom razširjena domneva, da jim kača meša v sodu pijačo, so imeli vendar polne roke dela. Tu je nekdo s povzdignjenim glasom ponujal «klobasice od rejene prasice», češ, «zdaj so vroče, kdo jih še hoče?» Tam spet je prodajalec hvalil na vse pretege svoje čudodelne podobice z Višarij, Brezja in Lurda ter škapulirje z molki in molitveniki. Zgoraj na cesti je lastnik «najčvega svetovnega panoptika» vabil od vseh čudes že itak razpaljeno «slavno» občinstvo, naj si ogleda pri njem damo z ribjim truplom, edina prava siamska dvojčka, nadalje prvo pristno indijsko čarovnico na evropskih tleh. Nad vsem tem pa se je zibalo potrkovanje zvonov ter petje iz natrpano polne cerkve. Zdaj pa zdaj so prinesli iz nje kako onesveščeno starko ali mladenko ter jo škropili z blagoslovljeno vodo, dokler ni prišla k zavesti.

Tudi Rezika je bila med romarji. Ko je opravila svojo pobožnost, se je skozi gnečo podala na prosto. Niti slutila ni, da ji je sledil Tone, ki je tudi v cerkvi ves čas stal v njeni neposredni bližini.

Na dobroto krme bi morali naši živinorejci sploh več skrbi obračati. Med senom in senom je velika razlika. Ni vseeno, ali pokladamo kravam prezorelo seno, ki je vrh tega med sušenjem trpelo vsled moče, ali pa, če pokladamo seno, ki je bilo o pravem času pokošeno in dobro spravljeno. Na to je danes veliko bolj gledati in skrbeti, da spravljamo seno, ko je najugodnejši čas za to.

Danes se vobče priporoča bolj zgodnja košnja, ko so trave še zelene in se prikaže pri večini trav prvo cvetje. V tem času pokošeno seno je namreč najbolj tečno in največ vredno. Seveda se je pri tem ravnati tudi po vremenu, ki mora biti toliko ugodno, da pridelek lahko spravimo. Veliko je na tem, da spravimo pridelek ob suhem, kajti škoda, ki jo trpimo, če se nam seno med sušenjem kvari, je velika. Tako seno izgubi na svoji tečnosti, pa tudi na svojem duhu in okusnosti. Živina ga ne uživa s potrebno slastjo. In kolikokrat se ne zgodi, da zamudimo najugodnejši čas košnje in da moramo spravljati seno, ki je bilo že nagnito, po drugi strani pa prepečeno po solncu. Oboje je skrajno slabo. To so velike izgube za našo živinorejo, ki nam ob tako pokvarjeni, izprani in opečeni krmi ne more dati dobrega užitka, ne mleka ne drugih koristi. S tako slabim sušilom gre veliko vrednosti v izgubo.

Zato je važno, da skušamo s pravočasno košnjo in dobrim sušilom skrbeti, da se travniški pridelki tudi na to stran izboljšajo, z njimi vred pa tudi dohodki naše živinoreje. Le o pravem času pokošeno in dobro spravljeno seno ima svojo polno vrednost in nam jamči za boljše uspehe pri živinoreji.

Pri neugodnem vremenu je pa porabiti vsak trenutek za sušenje, dokler nimamo sena pod streho. Ob neugodnem vremenu se je zatekati tudi h kozolcem. Tako sušenje nas stane sicer nekaj več dela, zato je pa vrednost sena toliko večja. Kakor pri detelji tako nam lahko pomagajo kozolci tudi pri senu, če je treba.

OPUŠČANJE VINOGRADOV.

To vprašanje je za marsikaterega vinogradnika danes pereče. Naše vinogradništvo doživlja težke čase. Po eni strani nas tepejo slabe letine in veliki stroški za obdelovanje, po drugi strani pa

slabe vinske cene in razen tega še naraščajoča konkurenca drugih vin. Ni prav nič čudnega, če se zopet in znova pojavlja vprašanje o zmanjšanju vinogradništva in o tem, da ga omejimo le na najboljše lege. To stališče se je poudarjalo tudi na zadnjem vinarskem shodu v Krškem, kjer se je naravnost svetovalo, da se slabe lege opuste in da zmanjšajo vinogradniki obseg svojih vinogradov.

Vprašanje krčenja našega vinogradništva ni lahko, ker je ta kultura preveč udomačena in priljubljena, toda potrebno je, da danes o njem razpravljamo. To je gotovo, da bo z nazadovanjem vinogradniškega sveta okrnjeno naše vinarstvo, prav tako je pa tudi gotovo, da si bo s tem marsikdo pomagal do boljšega položaja in do hvaležnejšega napredka.

Prizadeti vinogradniki čutijo najbolj sami, v kako neugodnem položaju se nahajajo s svojim vinogradništvom in v koliko jim kaže, da se za naprej pečajo s to panogo. Brez dvoma je, da bi se kazalo po neugodnih in oddaljenih legah poprijeti raje z bolj ojačeno živinorejo in pridelovanjem krme kakor pa z vinogradništvom. Tista pijača, ki jo rabijo za dom, se da pa na manjšem prostoru pridelati ali pa tudi ceneje kupiti. Danes je to vprašanje nujnejše, ker je začela stara trta vidno pešati in bo treba stare nasade zopet obnoveniti.

To vprašanje je važno zlasti pri legah, ki so za trto bolj prisiljene kakor ne. Z opuščanjem takih vinogradov bi ta panoga nič ne trpela, ampak bi celo pridobila, ker bi se omejila le na lege, ki so v resnici ugodne za vinsko trto in ki nam jamčijo za boljši pridelek. Imeli bomo manj vinogradov, za to pa te dobre. Pridobilo bi s tem pa vse ostalo gospodarstvo, kar bi prineslo v hišo več zadovoljnosti in miru. Mnogi vinogradi so naravnost za nesrečo pri hiši, ker nam odtegujejo mnogo delavnih sil in povzročajo stroške, ki bi se drugje bolje obnesli. Tako opuščeni vinogradi bi nam lahko veliko pripomogli k zboljšanju gospodarstva pa tudi k napredku vinogradništva. Vinogradov bi bilo manj, zato bi bili pa ti dobri.

Popravek. V zadnjem članku «Enodnevna piščeta» naj se v 3. odstavku namesto bo jutri

pravilno čita bo tudi pri nas naraščalo, in v 4. odstavku namesto z naravnim valenjem se pa da dosti doseči, pravilno se ne da dosti doseči.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Cene so dalje slabe. Na ljubljanski blagovni borzi so 11. t. m. ponujali (postavljeno na slovensko postajo): pšenico, baško, po 255:50 do 257 Din, turščico, baško, po 272:50 do 275 Din, moko «0» po 370 do 375 Din.

ZIVINA. Cene boljsemu blagu malo popustile. Na zadnjem ljubljanskem sejmu so prodajali za kilogram žive teže: vole I. po 11:50 Din, II. po 10:50 Din, III. po 9:50 Din, krave debele po 5:50 do 7:50 Din, krave klobasarice po 4 do 5 Din, teleta po 15 do 16 Din.

HME LJ. Cene popustile. Jugoslovenski hmelj je dosegel ceno: v Zatu 10 do 12 Din, v Nürnbergu 11 do 18 Din.

Sejmi

15. junija: Kočevje, Dob, št. Vid pri Stični, Sv. Barbara, Kostrivnica, Mozirje, Planina (Gajersko), Oplotnica, Sv. Vid pri Ptuj, Dravograd, Donji Vidovec.

16. junija: Prosenjakovec.

17. junija: št. Vid pri Blokah.

18. junija: Zalog.

21. junija: Moravče, Velika Loka, Lašče, Peklo pri Poljčanah, Buče, Šmarje pri Jelšah, Gornja Lendava.

22. junija: št. Jurij ob južni železnici, Sevnica na Savi, Šoštanj, Poljčane.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi si dobil zadnje dni v valutah:

1 dolar za 56:25 do 56:45 Din;

dne 11. t. m. v devizah:

1 dolar za 56:74 do 56:94 Din;

100 franc. frankov za 221:60 do 223:60 Din;

100 italijanskih lir za 296:79 do 298:79 Din;

1 nemško marko za 13:56 do 13:59 Din;

Pred šotorom medicarja in lecterja je nehote obstala, kakor lani in kakor lani je nenadoma pristopil k njej tudi letos Tone in jo pozdravil.

«Čul sem že, da pri vas straši», je začel govoriti. «Pa se počutite kljub temu prav dobro. Ni res?»

«Ne morem se baš pritožiti», se je zasmejala Rezika. «Ko je strah odšel, sem izvrstno spala. Vi tudi? Ste bili kaj pri spovedi?»

«Imam čisto vest, gospodična Rezika. Pač pa sem videl pet, šest drugih fantov, kako so skesano zapuščali spovednico. Strah ob polnoči je več zalegel kakor dva misijona. Čestitam.»

«Pa vendar ne mislite, da sem bila jaz ono misijonsko strašilo? Slabo mi dvorite, Grabnar!»

«Tudi najlepša mladenka se v borbi za svojo čast lahko našemi.»

Tako in podobno sta se šalila Rezika in Tone. Reziko je veselilo, da njen spremljevalec ni spadal med one, ki so še verovali v strahove, in da si je brez vsakega njenega pojasnila sam raztolmačil potek nočnega dogodka. Tonetu spet je silno prijalo, da je dekletu, katero je na tihem oboževal, skromno zatajujoč svojo ljubezen, na tako nedvomen način nagnala ne dobro došle vasovalce.

«Kaj pa odpustki, gospodična?» je vprašal, ko sta slučajno obstala pred prodajalcem. Ne da bi čakal na njen odgovor, je izbral lep molitvenik ter ga ji podaril. «Pri nas je pač taka navada», je pripomnil kakor v opra-

vičilo. Lahka rdečica je oblila Rezikin obraz pri pogledu na darilo.

«Pa smem to sprejeti?» je omahovala. «Že od lani sem vaša dolžnica in ne vem, kako naj vsz odškodujem.»

«Tudi za to bo prišel pravi čas», se je nasmehnil Tone, se kratko poslovil in izginil v gneči.

Reziki je bilo čudno pri srcu, ko se je spomnila, da je Tudi lani rekel Tone približno iste besede. Kmalu je srečala nekaj tovarišic, s katerimi je šla obedovat v gostilno onstran potoka, kjer je bila popoldne veselica s plesom.

Rezike danes ni prav veselilo iti na plesišče. Najraje bi bila tiho in neopaženo izginila iz tega trušča ter se vrnila domov. Tovarišice so jo le s težavo pregovorile, da je šla z njimi.

Pri Ajholcerju se je že zbirala mladina. V gruči in po parih so sedeli kmečki fantje in dekleta, večinoma s Pohorja, pa tudi nekaj učiteljev, logarjev in drugih uradnikov je bilo vmes. Zadnjim se je pridružila Rezika in njene tovarišice. Godci so že ubirali svoja godala in marsikakega kmeta in kmetico, ki baš nista bila več v letih nerodnih, je srbela peta in ju je noga nehote zanesla v mnogo obetajoče Ajholcerjeve prostore.

Ti so bili sicer sami na sebi prav malo obsežni, toda zunaj so postavili dolge mize iz surovih desk, postavili pred nje klopi, tam v sredi pa zgradili z zelenjem okrašen lesen oder, kjer so se imeli sukati plesa željni pari.

Družba pri uradniškem omizju se je kmalu razgrela in postala živahna. Zlasti Ferdo,

mlad inženir pri stavbi dravske železnice, je zbijal šale, da so kar iskre švigale. Njegovi dolgi črni lasje so pri tem vaiovali kakor grive divjega žrebca in njegove kakor oglje črne oči so se bliskale. Vsak stavek, da skoro vsako besedo je spremljal s primerno kretnjo.

Fravkar je razlagal, s kakšnim strahom se je danes zjutraj podajal prvič na to božjo pot semkaj v Puščavo.

«Pa kaj bi baš Puščava bila tako nevarna?» je hotela vedeti Rezika.

«Oprostite, gospodična, ampak vidi se, da ne veste, odkod pride beseda Puščava?»

«To vendar ni težko uganiti! Od pust, puščoba, pušča. Svoje dni je bil tu vsekakor zelo pust kraj.»

«Kaj še! Temu kraju se pravi zato Puščava, ker tukaj romarjem žep pušča. In zato sem se tako bal.»

Gromki smeh je sledil tem besedam.

«Moje zle slutnje me niso varale», je Ferdo nadaljeval. «Povem vam, da me je ta pot iz Sevnice, kjer stanujem, kakor je tudi kratka in nedolžna, stala skoro življenje.»

«Ni mogoče», so vzklikale članice omizja, pa tudi moški tovariši so majali z glavo. Še premalo so ga poznali in ker je ubral obraz pri tem v skrajno resne gube, so bili vsi prepričani, da se mu je res pripetilo kaj zlega.

«Ali ste padli v Dravo? Ali vas je vlak povozil?» je sočutno vpraševala Minka Jerajeva iz Brezna.

«Kakor gospodi znano, oskrbuje prometno zvezo med obema bregovima Drave v Fali brod. Tudi jaz sem se ga moral poslužiti, če

1 avstrijski šiling za 7-98 do 8-01 Din;
100 češkoslovs. kron za 168-20 do 169 Din;
1 madžarski peng za 9-91 do 9-94 Din.

DOMAČE NOVOSTI

* **Lepa slavnost 10letnice osvobojenja Mežiške doline.** V Guštanju se je v nedeljo vršila ob ogromni udeležbi gostov iz raznih krajev Slovenije proslava desetletnice osvobojenja Mežiške doline. Navzoči so bili v velikem številu tudi Malgajevi borci. S slavnostnega prostora se je podal velik sprevod na guštansko pokopališče, kjer počivata junaka Slovenec Ermenc in Srb Zapundžić. V imenu malgajevcev je govoril spominske besede Rajko Kotnik in položil na grob venec. Sprevod je nato krénil na trg, ki so ga zasedle množice domačega ljudstva in gostov. Tam se je vršila sv. maša, na kar je bilo ljudsko zborovanje s številnimi govori. Popoldne se je vršila animirana slavnost z vojaško godbo. S priveditve je bil poslan brzozavni pozdrav Nj. Vel. kralju.

* **Zavarovanje naših delavcev v inozemstvu.** V ministrstvu za socialno politiko se pripravljajo gradivo za pogajanja s Francijo, Belgijo in Holandsko o sklepanju pogodb glede zavarovanja delavcev, naših državljanov, ki so zaposleni v omenjenih deželah. Ker se po francoskem zakonu zavarovanje začne šele po štiriletnem zaposlenju v Franciji in se nahaja naših državljanov tamkaj že mnogo tisoč, bo naša država skušala doseči, da se ta rok skrajša in da naši delavci že prej dosežejo zavarovanje.

* **Pred imenovanjem jugoslovenskega kardinala.** Imenovanje jugoslovenskega kardinala je postalo znova aktualno. Kakor javljajo listi, je sv. stolica vprašala jugoslovensko vlado, ali ima glede imenovanja kardinala kake želje. Najrsnejši kandidat za prvega jugoslovenskega kardinala je zagrebški nadškof dr. Ante Tauer.

* **Zagrebski nadškof v Poljanski dolini.** Na Visoko v Poljanah je prispel te dni na oddih z avtom zagrebški nadškof g. dr. Ante Bauer. Po pozdravu dvorne dame gospe Franje Tavčarjeve se je podal na grob pokojnega dr. Tavčarja. Nad-

škof bo ostal v Poljanski dolini kakšne dva tedna.

* **Spomenik pesniku Simonu Jenku** je bil slovesno odkrit v nedeljo v Podrečah na kraju, kjer je leta 1865. pogorela pesnikova rojstna hiša.

* **Premija državne razredne loterije je razdeljena med Beogradom, Zagrebom in Splitom.** Veliko premijo državne razredne loterije v znesku 1-2 milijona dinarjev je dobila številka 41.126, katere dobitnik sicer znaša le 2000 dinarjev. Številke so kakor znano dvojne in zato so tudi premije dvojne. Usoda je hotela, da se glavne premije veselje tri mesta. Beograd, Zagreb in Split. Najsrečnejši je Zagreb, kjer sta bili prodani dve srečni polovici (vsaka torej po 600.000 Din), ena pri bančni komanditni družbi A. Rein i drug, druga pa v menjalnici Prve hrvatske štedionice. V Splitu je bila prodana ena polovica srečne številke pri tvrdki Jordan Matošević, v Beogradu pa pri tvrdki Brača Matošević.

* **Vpisovanje delnic za privilegirano Kmetijsko banko.** Vladni komisar za privilegirano Kmetijsko (agrarno) banko v Beogradu je poslal poštnemu ravnateljstvu v Ljubljani tisoč letakov na katerih vabi širše sloje našega prebivalstva, da podpišejo delnice za novo ustanovljeno privilegirano Agrarno banko. V teh razglasih so podrobna pojasnila glede vpisa akcij. Ravnateljstvo razpošilja te razglase na vse pošte, da jih izobesijo na najbolj vidnih mestih.

* **Pismo z Vestfalskega.** Naš neumorni narodni in socialni delavec med našo rudarsko kolonijo na Vestfalskem, v Franciji in v Holandiji gosp. Pavel Bolha je poslal «Jutru» zanimivo pismo, iz katerega posnemamo naslednje: Naši rudarji v Holandiji so takoj po novem letu po vzgledu in s pomočjo Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji ustanovili Jugoslovensko podporno jednoto, ki naj našim rojakom nudi moralno, pravno in materialno pomoč. O binškoštih se je vršil občni zbor. Ob tej priliki je g. Bolha imel daljši razgovor z generalnim inspektorjem državnih rudnikov v Holandiji. Gospod inspektor je poudaril, da državni rudniki potrebujejo takoj 2000 delavcev-rudarjev, v prihodnjih dveh, treh letih jih bodo potrebovali do 8000. Uprava državnih rudnikov v Limburgu bi bila pripravljena potom posebnih

odposlancev stopiti v stik z merodajnimi oblastvi v Sloveniji, da z njimi organizira izselitev naših brezposelnih rudarjev v Holandijo. Zasluzek se menjava od šest in pol do osem goldinarjev (148 do 182 Din na dan), v posameznih primerih celo več. Delo v rudnikih je modernizirano in rudniki opremljeni s stroji, tako da je delo v njih lažje in s tem zasluzek boljši. Naši rojaki se iz Francije in Belgije preseljujejo v Holandijo. Stanovanja so udobna in v mnogih ozirih boljša kakor v Nemčiji. Voda, plin, elektrika so v vsakem stanovanju. Samci morajo stanovati v skupnih domovih, ki so upravljani snažno in dobro. Dobrodošli pa so tudi rudarji z družinami. Socialno zavarovanje je v vseh panogah izvedeno. Treba bi bilo skleniti meddržavne pogodbe, da se zagotovi izplačevanje zavarovanih dajatev v domovino. Prizadeta oblastva bodo vse storila, da našim ljudem zagotove to delovno priliko in da ustvarijo vse pogoje dobre pravne in socialne zaščite oseb, ki bi se izselile v Holandijo.

* **Sokolski zlet za okrožje Murske Sobot.** Dne 23. t. m. bo v parku grofa Szaparyja v Murski Soboti letni zlet soboškega Sokola. Nastopili bodo naraščaj, člani in članice. Po sporedu bo v parku prosta zabava. Igrali bosta dve godbi. Paviljoni bodo z vsem oskrbljeni. Opozarjamo okoliško prebivalstvo in pa bratska društva marihorskega okrožja na ta zlet, ki bo dobil svoj poseben pomen s tem, da je soboški Sokol pričel zidati letos svoj lasten dom.

* **Novice iz Amerike** Slovenci v Milwaukee si nameravajo zgraditi svoj Slovenski dom. V to svrhu je bil nedavno sklican gospodarski odbor, ki je sklenil, da nakupi za Slovenski dom stavbišče na lepem in primernem prostoru. Kupčijo je posredoval slovenski odvetnik Albin Glojek. Slovenci iz Milwaukee prirede letos skupen izlet v domovino pod vodstvom rojaka Jakoba Oblaka. Odhod iz New Yorka 20. t. m. — V Powhatan Pointu je umrl naš rojak Jože Gošče, rojen leta 1869. v Zagorju ob Savi. Nedavno je padel tako nesrečno, da je v kratkem podlegel težki poškodbi.

* **Zdravstveni dom v Trziču je začel poslovati v ponedeljek.** Na oglasnih deskah je razviden program ordinacijskih ur, na kar opozarjamo vse, ki se zanimajo za delovanje doma. Vsak

sem hotel videti Puščavo. Ko stojim tako v čolnu, nestrpnost čakajoč, da skočim na breg, naglo prestopim, čoln se zaziblje in jaz, da ne bi padel v vodo, se primem za železno vrv in zakričim. Kakor da je stotisoč milijard električnih isker šinilo v mene, tako me je streslo. Žico spustiti in v ogromnem loku na breg skočiti, je bilo eno. Boste videli, da bo na tem mestu stala kdaj še elektrarna.»

Spet je zavladala splošna veselost, še bolj pa so se smejali, ko jim je pojasnil vzrok svojega elektriziranja.

«Čisto enostavno», je krilil Ferdo. «Ponoči je bil hud vihar, kakor veste. Ta je baš nad brodom potrgal par obželezničnih brzozavni žic ter jih pometal na vodilno vrv broda. Cela ljubavna brzozavka mi je obtičala v krvi, ker ni mogla po žici naprej do prave naslovljenca.»

«Pa čutite še kakšne posledice te nezgode?» se je boječe zanimala Jerajeva.

«In še kakšne!» je odvrnil. Zaljubljen bi se kar na mestu. Potrebujem samo partnerico. Smem prositi?»

Godba je bila namreč v tem zaigrala očarujoči valček in Ferdo se je obrnil do Rezike s prošnjo za ples.

Kakor zagrabi v poletju vihar drhtečo cvetlico na polju ter se kot pijan zasučje v kolobarju okrog nje, tako je zavihtel Ferdo Reziko po raskovih tleh Ajholcerievega plesišča da ji je kar sapa zastajala. Vedno tesneje jo je privijal in prižemal k sebi. Vročih dihal iz njegovih ust ji je razpaljeval lica in žgočiči bliski iz njegovih oči so jo omamljali.

«Gospodična, kako dražestna ste», ji je šepetal. «Niti sanjalo se mi ni, da raste tu v Puščavi tako rajski cvet.»

In ko so utihnil zvoke valčka, jo je povabil, da bi šla nekoliko na sveži zrak. «Preveč diši tu po gnoju in živini», je dejal ter jo prijel pod pazduho. Kakor v omotici mu je sledila. Prispevši na grič, kjer stoji kapelica sv. Ane, sta obstala in gledala dol na to pestro sliko romarskega taborišča. Kako se je še vedno gnetlo in prerivalo. Potniki iz oddaljenih krajev so polagoma zapuščali ta sveti kraj.

Ferdo je stegnil roko, pokazal na to človeško mravljišče v dolini in rekel: «Glejte, gospodična, ali ni to čudovito! Na stotine jih je, ki se gnetejo krog tega slavnega svetišča, vsi bogaboječi in verni. Ali ste že kdaj videli, da bi narod drugim ciljem sledil z enako vnemo?»

Prijel jo je za roko in nadaljeval: «Dovolite, da se nekoliko podrobneje razgovorim z vami. Zibelka mi je tekla blizu Trsta, tik ob morju. Odkar se spominjam, sem imel pred očmi nedogledno vodno planoto Jadrana. Za menoj sivi Kras, pred menoj Adrija, nad vsem tem pa nebo, kakor ribje oko čisto južno nebo z večno toplim solncem. Ljudje vročekrvni, polni ljubezni in življenja! Ali je čudež, da sem zrasel z onim svetom tam doli, če mi je prešel ta v kri in meso? Ko mi je bilo 15 let, so očeta, višjega železniškega uradnika, prestavili v Maribor. Otroci z materjo smo mu seveda sledili. Po dokončanih študijah sem dobil službo pri skoraj že dograjeni železnici, ki bo spajala Maribor s Ce-

lovcem. Gospodična, ali si morete le približno predstavljati, kako težko nam je bilo slovo od našega solnčnega juga? In sedaj sem že skoro leto dni v Sevnici, odkoder hodim nadzorovat delo na progi. V hrbtu Kozjak, pred nosom Pohorje, vse zeleno, samo gorovje in gozd, kamor pogledam, morja, sinjega Jadranskega morja pa nikjer! Ljudje trezni, umerjeni in hladni. Ne znajo ne ljubiti in ne živeti. Samo delo jih je. Nič ognja ni v njih. Loteval se me je že obup. Kar zagledam danes vas. Vaši bujni lasje, vaše lepe tevine oči so me spomnile mahoma na naša primorska dekleta. Kos domovine sem našel v vas tu gori na Pohorju. Čim bolj vas motrim, tem silneje narašča v meni ljubezen do vas.»

Reziki je bilo pri teh divjih, strastnih spremljevalčevih besedah vedno tesneje pri srcu. Njegove besede so kakor kaplje v ogenj padale na tihopoprnenje. Prsa so ji plala v silni razburjenosti. Toda že v naslednjem hipu mu je iztrgala roko, rekoč: «Vrniti se morava k družbi, pogrešali naju bodo.»

«Oj, ti oziri», je skoro nejevoljno vzdihnil Ferdo. «Kdaj vendar že pridejo tudi sem v te hribovske kraje časi, ko bo človek smel biti človek!»

In sledeč pred njim stopajoči Reziki je modroval: «Človek bi mislil, da je več svobode v gorovju. Pa kamor prideš, povsod trčiš ob plot. Kar duši me, če gledam na te vrhove. Kaj pa čisto zgoraj, gospodična, na vrhu Velike Kape? Je tam bolje?»

«O, tam je divno! Tisti veličastni razgled. Prav do Maribora in celo v Gradec se vidi

forek in petek je odprto tudi kopališče proti malenkostni odškodnini 2 dinarja za prhe in 6 dinarjev za kadi. Voditeljica Zdravstvenega doma je g. dr. Tekla Kenk-Pancetova.

* **Občni zbor Društva orožniških upokojencev za Slovenijo v Ljubljani** se je vršil v nedeljo. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik Valentin Legat, podpredsednik Ivan Lipovšek, tajnik Franc Čebular, tajnikov namestnik Josip Cegnar, odborniki: Vinko Križaj, Fran Globočnik, Josip Lovša, Josip Živec; namestniki pa: Ivan Mikuš, Ivan Jakopič, Miha Kreč in Fran Rožanc; pregledovalca računov V. Križaj in Fr. Globočnik.

* **Lep uspeh kuncerejca iz Kranja.** Na razstavi kunccev na Ljubljanskem sejmu je prejel g. Anton Štefe, veletrgovec iz Kranja, za krasne eksemplarje belgijskih orjakov dve prvi nagradi, eno drugo in eno tretjo, za dva hermelina eno prvo in eno drugo, skupaj šest nagrad ter dvojne priznanje.

* **Vinogradi v okolici Kostanjevice** vendar niso tako pozebli, kakor se je mislilo pomladi. Ni sicer veliko zaroda, kar pa je, je zdravo in se lepo razvija. Ako ne bo kakih ujm, utegne biti letina še kolikor toliko zadovoljiva.

* **Nov način zdravljenja raka** Na zborovanju ruskih zdravnikov v Leningradu je prof. Morozov poročal o svojem novem načinu zdravljenja kožnega raka, in sicer z uporabo zmrznjene ogljikove kisline. Uspelo mu je s tem načinom izlečiti tri leta starega raka.

* **Nesreča pri škofovem sprejemu.** V Šmihelu se je pripetil ob priliki škofovega sprejema razburljiv dogodek. Škofa, ki se je pripeljal iz Brusnic, je pričakovala velika množica ljudstva, med katerim so se nahajali tudi Orli-konjeniki in učenke ženskega samostana. Neki kmečki fant je prišel preblizu učenk. Konj, ki so mu neusmiljeno nagajale muhe, je brcal okoli sebe in po naključju zadel v ramo šletno učenko II. razreda Kristino Ogulinovo iz Semiča. Dekletce se je takoj zgrudilo na tla. Prenesli so jo v samostan, kjer so ugotovili, da k sreči ni dobila resnih poškodb.

* **Bosanski mohamedanci prerokujejo sodni dan.** V zadnjem času so se med muslimanskim prebivalstvom v Bosni pojavili letaki, v katerih se prerokuje sodni dan. Zaradi tega je reis ul ulema (poglar mohamedanskih vernikov v državi) izdal muslimanom sporočilo, v katerem

pri lepem vremenu. Vsa mišlinjska dolina vam leži pod nogami, nasproti pa Urška in del Koroške, S svojimi učenci sem naredila tja majniški izlet in so bili vsi nepopisno navdušeni. Lep kos naše domovine se vam pokaže od tam!»

«Tudi morje?»

«Ne, to bi pa morali že še lestvo pristaviti!» Reziki se je polagoma vračal zunanji mir in takoj se je pokazala spet prirojena in šegavost. «Mogoče se pa zaenkrat še zadovoljite tudi s čim manjšim, na primer s kakim jezerom? S temi vam pač lahko postrežemo.»

«Jezera, prava pristna jezera gorji na Pohorju? O teh pa še nisem ničesar slišal. Če so le tako globoka kakor vaše oči, pa se rad vtopim v njih.»

Rezika se je zvonko nasmejala. «Stavim, da vam bo eno kakor drugo preplitvo. Treba samo preskušnje. Sicer vas pa nočem dalje mučiti. V mislih imam tako zvana Šentlovenška jezera na pohorskem grebenu nad Št. Lovrencem. V drugih goratih krajih, na primer Karpatih, pravijo takim pojavom morská očesca.»

Med tem sta bila dospela spet do Ajholcerjeve gostilne in ker je godba igrala baš nov valček, da je človeka kar zazibalo, sta se naglo pomešala v vrsto plesalcev. Ko so ob slovesu vprašali Ferda, ali še vedno izvaja Puščavo od puščati, je brez ovinkov izjavil: «Ne prekličem ničesar. Ni tu zame žep v nevarnosti, jaz puščam tu celo svoje srce!» In pri tem je vroče stisnil Reziki roko.

(Dalje prih.)

opozarja, naj ne nasedajo tem neumnostim. Reis ul ulema izraža bojazen, da bi povsem neresno prerokovanje utegnilo muslimane odvrniti od resnega dela. Zato jih opominja, naj odklanjajo vse, kar se ne strinja s koranom in z zdravno pametjo.

* **Lokomotiva ga je nevarno poškodovala.** 56letnemu strojarju Franu Golobu iz Cmureka se je pri železniškem prelazu na Tržaški cesti v Mariboru tako mudilo, da ni utegnil počakati, da bi se dvignile zapornice. Spravil se je čez nje in hotel iti preko tira. V kritičnem trenutku pa je pridrvela lokomotiva, ki ga je zgrabila in potegnila s seboj. Golob je dobil na temenu zelo težke poškodbe in so ga morali z rešilnim avtomobilom prepeljati v bolnico.

* **Požar v Ivanjšovcih.** Pišejo nam: Te dni je nastal požar pri posestniku Francu Vargi v Ivanjšovcih. Obenem s poslopjem je zgorela tudi ena svinja. Zaradi vetra se je vnela tudi hiša Adama Balaziča.

* **Smrt zaradi zastrupljenja po angini.** V Hrastrniku je umrl v 48. letu starosti rudar Alojzij Tršek. Nedavno se ga je lotila angina, a je kljub temu hodil na delo. Predzadnji ponedeljek mu je postalo v jami slabo in na telesu so se pojavile modre lise. Zdravnik je ugotovil zastrupljenje po angini. Tako je vestni in spoštovani delavec ter skrben oče v petek popoldne v hudih mukah izdihnil. Pokojnik zapuščá ženo in osem otrok, med njimi štiri še nepreskrbljene. Bodi mu ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

* **Hud potres je bil te dni v Bolgariji** in je zlasti poškodoval mesto Plovdiv, kjer se je porušilo več hiš. Ljudje so pobegnili iz mesta, ker so se bali, da se bo ponovila lanska katastrofa. Več ljudi je bilo ranjenih.

* **Italijanski ognjenik Vezuv** je zadnje dni izbljuval velikanske množine lave, ki so uničile obsežne vinograde ob Vezuvu in ogražale tamošnja naselja. V mestecu Tercigno je lava uničila okrog 50 hiš.

* **Most čez Savo v Soteski** na oblastni cesti Bled-Bohinj je z ozirov javne varnosti od 9. t. m. naprej zaprt za vsak promet.

* **Toča v okolici Boštanj.** Minulo nedeljo proti večeru se je nad Boštanjem naekrat pooblačilo. Po hudem viharju, ki je posestniku Liparju na ravni cesti prevrnil voz sena, je prihrumelo strahovito neurje s točo, debelejšo od orehov. Tekom dobre ure je bil skoro po vsej občini uničen dobrušen del poljskih pridelkov in na oknih je bilo pobitih mnogo šip. Najhujše je bilo prizadeto polje od graščine do Papeža ter vas Boštanj z neposredno okolico, kjer bodo morali žito najbrže kar pokositi. Občina ceni škodo nad dva milijona dinarjev.

* **Pojasnilo!** Minuli teden se je po Krški dolini razširila vest, da se nahaja na otoku na Krki na moji solastnini mrtvec. Ta vest pa ne odgovarja resnici. Kosci mojega solastnika so sicer opazili razpadlo truplo, ki je pa navadna domača svinja, katero je bržčas vrgel v vodo kak posestnik. Prosim tudi pristojno oblastvo, da to moje pojasnilo potrdi. — V. Pisansky.

* **Pri kopanju v Voglajni je utonil zidarski vajenec Teodor Glešič,** doma iz Oseka blizu Gorice, stanujoč sedaj pri Mariji Ropotarjevi v Zavodni pri Celju.

* **Požar v Latkovi vasi pri Št. Pavlu v Savinjski dolini.** Ko so bili v poboto dopoldne ljudje na polju je več nenadzorovanih otrok od 2 do 6 let zažgalo kozolec posestnika Otavnika v Latkovi vasi pri Št. Pavlu. Ker je pihel močan zapaden veter, je zagrabil ogenj takoj gospodarsko poslopje sosedá Verdeva, njegove lesene svinjake in lani zgrajeno leseno lopo ter drvarnico občinskega tajnika Cestnika. Spričo vetra in tesno skupaj stoječih poslopij je bila nevarnost, da pogori del vasi. Le nagli in izdatni pomoči požrtvovalnih gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil. Poleg domačih gasilcev so k temu največ pripomogli sosedni kapljanski gasilci s svojo motorko, ki je celo uro lila kar ploho na ogrožena poslopja, predvsem na hišo posestnika

Verdeva. V kratkih 30 minutah so bila kljub nujnemu poljskemu delu vsa sosedna gasilna društva pri gašenju, tako Prebold, Št. Lovrenc, Gomilsko, Št. Peter, Žalec z avtomobilsko brizgalno itd. Gašenje je močno olajšala tudi važna okolnost, da je bilo v vasi, ki je precej oddaljena od potokov, dovolj vode. Uvidevni vaščani so že pred par leti izkopali ob najhujši suši nalašč za nevarnost požara vodnjak sredi vasi, 3 metre v premeru in dovolj globok kot rezervoar za tisoče litrov vode. Škoda je precejšnja, vendar je precej krita z zavarovalnino. Najbolj je udarjen Otavnik, ki mu je že predlansko udarila strela v gospodarsko poslopje in ga upepelila. Vedno se ponavljajoči strašni požari naj bodo ljudstvu v opomin, da naj ne pušča otrok doma in naj zapira vžigalice. Vzemite otroke s seboj na polje!

* **Obesil se je v Hrastrniku** na drevesu 50letni rudar Jožef Kelner. Ko so ga odvezali je bil že mrtev.

* **Otroci zažgali kozolec.** Te dni je nastal požar pod kozolcem posestnika Antona Zupančiča v Dolnjih Ponikvah. Ogenj so zanetili vaški otroci, stari od 6 do 7 let. Zmaknili so doma staršem vžigalice ter se šli igrati pod omenjeni kozolec. Ogenj so še pravočasno opazili vaščani ter člani gasilskega društva, ki so prihiteli z brizgalno ter ogenj pogasili. Kozolec je pogorel le deloma.

* **Dve nesreči.** V splošno bolnico v Ljubljani so pripeljali kajzarjevega sina 10letnega Srečka Vidmarja iz Vidma pri Krškem. Dečko je našel v bližini kamnoloma nekaj smodnika in ga zažgal. Pri tem pa mu je udaril puh smodnika v obraz in ga močno ožgal. — Pomoči v splošni bolnici je iskal tudi 20letni cerkovnikov sin Jože Boltin iz Zagradca. Fant je padel pri popravljanju župne cerkve na tla in dobil težje notranje poškodbe.

* **Nagla smrt.** Te dni popoldne je prišel v gostilno g. Jereba na Gorenji Savi 71letni prevžitkar Anton Fabjan. Naročil je svojo merico vina. Bil je očitno zelo razburjen. Zvečer je šel na dvorišče in se vlegel v travo. Ko so ga ponoči hoteli domači zbuditi, so opazili, da je Fabjan mrtev. Zadelá ga je kap.

* **Železniška nesreča pri Slovenjgradcu.** Te dni sta pri jutranjem vlaku pred postajo v Slovenjgradcu skočila s tira zadnja dva vagona in se prevrnili v jarek poleg proge. V enem vagonu so bile naložene deske, drugi pa je bil službeni voz. Nesreča ni zahtevala nobenih žrtev. Tekom dneva so vagona zopet dvignili in progo očistili, tako da promet ni bil oviran.

* **Z voza je padla.** Med vožnjo po Radvanjski cesti v Mariboru se je 30letna kmetica Marija Lončaričeva iz Gornjega Dupleka nagnila čez voz in izgubila ravnotežje. Pri padcu se je zapletla s krilom v prednje kolo. Konja sta gospodinj vlekla nekaj časa s seboj, pri čemer si je Marija nalomila levo nogo v členku, razen tega pa je dobila tudi poškodbe na obeh nogah in levi roki. Poklicani rešilni avtomobil je ponesrečenko prepeljal v bolnico.

* **Izgubljeni denar.** Prejeli smo: V času od 22. na 23. marca 1929. je bila izgubljena v vagonu na progi Karlovac-Zagreb večja vsota denarja, okroglo 200 Din in 200 dolarjev. Pri tem denarju so bili tudi dokumenti za potovanje v Kanado, a brez potnega lista. Pošten najditelj se naproša, da javi to Mariji Marincelj (materí onega, ki je denar izgubil), Svetli potok št. 17, pošta Koprivnik.

* **Vlak povezil voz.** V Kamniku se je zgodila v tork popoldne strašna nesreča. S sejma se je vozil proti domu v Stražišču pri Kranju mesar Janez Hafner s svojim sinom Antonom in še tremi drugimi osebami. Na železniškem prelazu je dohitel voz ljubljanski vlak, ki je prevrnil voz s potniki vred. Janeza Hafnerja je vlekla lokomotiva več metrov po progi, te ga slednjič vrgla mrtvega ob progo. Antonu Hafnerju je vlak zmečkal levo nogo do boka, da mu jo je moral poklicani zdravnik dr. Polec takoj odrezati. Anton je bil prepeljan v ljubljansko bolnico, kjer je nekaj ur nato izdihnil. Ostalim potnikom se

ni zgodilo nič zlega. Voz je bil, seveda, ves razbit. Konja, ki je bil tudi zelo poškodovan, so morali ustreliti.

* **Oblak se je utrgal.** V nedeljo zvečer se je nad Zumberkom utrgal oblak in povzročil ogromno škodo v Zumberku samem in njegovem bližnjem okolišu. Sušica je trenutno narasla za štiri metre globine in je voda odnesla dva mlina. Razdejanje je bilo tako temeljito, da se o enem mlinu ne da ugotoviti, kje je stal. Obenem je voda odnesla vse mostove nad hudournikom Sušico. Na posameznih mestih ob strugi hudournika sploh ni poznati, kje so bile prej njive, ker je hudournik v kratkih minutah vse razril in uničil tudi vse posevke. Prav tako je voda odnesla ves krompir in izruvala koruzo, tako da je škoda prav obšutna. Posebno pretresljivi prizori so se odigrali na nekem mlinu, v katerem se je nahajala žena s tremi otroci. Voda je začela udirati skozi okna. Videča nevarnost je žena hipoma pograbila svoje otroke in z njimi zbežala na krov hiše. Nevihta je povzročila v Zumberku kakor v črnomeljskem okraju ogromno škodo, ki je še ni mogoče oceniti.

* **V vodo je hotela.** V soboto zvečer so prebivalci na «Stari žagi» pri Kočevju začeli obupen krik. Dva moža sta stekla proti Rinži, kjer se je potapljala mlada ženska. Brez oklevanja je eden skočil v vodo ter rešil že popolnoma onemoglo in onesveščeno utopljenko. Spravila sta jo na suho in poklicala druge, da so nezavestno deklico spravili k zavesti. Nesrečnica je hotela storiti samomor, vendar se je v zadnjem hipu premislila in začela klicati na pomoč. Kaj je gnalo deklico v obup, se ne ve.

* **Ponarejeni stodinarski bankovci** so se pojavili v Splitu. Spoznajo se po bledeh barvah in nimajo vodnega žiga.

* **Smrt mladega dekleta v potoku.** 20letna Pepca, hčerka arziškega župana g. Cencija, je šla na polje nabirati krmo za svinje. Ker se do mraka ni vrnila, je domače vznemirjalo, da so jo šli iskat na polje. Ko so prišli blizu Ašičevega mlina, so opazili, da leži nesrečno dekle v plitvem potoku Medlje. Ker je bilo dekle božjastno, sklepajo, da je v božjastnem krču padlo v potok in utonilo.

* **Zrtev Mure.** Iz Gornje Radgone pišejo: V nedeljo popoldne se je pri Muri zbralo par fantov, ki so se hoteli ohladiti v reki, ki je dopoldne precej narasla. Med kopalec je bil tudi 17letni čevljarji vajenec Ivan Lang. Ko se je oddaljil od svojih tovarišev, ki so se držali brega, so ga zagrabili valovi in odnesli s seboj s toliko naglico, da je bila vsaka pomoč nemogoča.

* **Truplo samomorilca potegnili iz Drave.** Te dni so potegnili v Mariboru iz Drave utopljenca, v katerem so spoznali truplo bivšega šoferja tvornice Hutter, Rudolfa Glavača, ki se je pred enim mesecem pognal v Dravo.

* **Smrtna nesreča na dolenskem kolodvoru v Ljubljani.** Prejšnji četrtek zvečer se je ponesrečila na dolenskem kolodvoru v Ljubljani 70letna bivša kuharica Marija Pirčeva, stanujoča v zavodu sv. Marte, ki se je baš vrnila z Dolenjskega, kjer je vezala birmo. Nesreča se je zgodila, ker je Pirčeva imela v eni roki težak jerbast ter je omahnila, ko je z drugo zapirala vrata vagona, na kar je prišla pod kolesa, ki so ji zmečkala eno nogo. Ponesrečenka je bila takoj prepeljana v bolnico, kjer je naslednjega dne podlegla hudim poškodbam.

* **Samomor upokojenca.** Te dni je okrog 7. zjutraj prispel v stanovanjaje upokojenega sodnega kanclista Karla Novaka v Gosposki ulici v Celju neki mlekar iz celjske okolice, ki je dnevno prinašal Novakovim mleko. Ko je mlekar potrkal na Novakova vrata, se mu ni nihče odzval. Ker vrata niso bila zaklenjena, je stopil v sobo, toda v istem trenutku je tudi odskočil iz sobe, kjer je na oknu obešen visel Novak, in glasno kričeč odhitel na policijo. Takoj sta se podala v Novakovo stanovanje dva policijska organa, ki sta na oknu obešenega Novaka odrezala in ga položil na tla, na kar sta ga skušala z umetnim dihanjem spraviti k življenju. Njun trud je bil zaman. Nesrečnik zapušča ženo in dva otroke.

* **Avto se je razbil, ljudje so se rešili.** V nedeljo se je pri Naklem zaletel neki avto v tržiški vlak. Zaradi sunka je vrglo vse potnike iz avta, a avto sam je vlak strl. Potniki so padli na travo in ni bil nihče resno poškodovan. Avto je bil iz Nazarij v Savinjski dolini in so se nahajali v njem gg. inž. Matija Zumer, Alojzij Zumer, Srečko Zumer s parletnim sinčkom, Metod Golmajer in gdč. Cilka Remičeva.

* **Žaga zgorela.** Iz Sodražice nam pišejo: V noči od 4. na 5. t. m. je nastal požar na žagi g. Franceta Prijatelja pri Campih, oddaljeni 2 km od Sodražice. Na kraj nesreče sta takoj pohiteli gasilni društvi iz Žimari in Sodražice, ki sta po štiriurnem napornem gašenju omejili požar in obvarovali, kar je bilo mogoče obvarovati. Rešili sta obleko in nekaj premičnin. Žaga, mlin in stanovanjsko poslopje so zgoreli do tal, da je ostalo samo golo zidovje. Rešilo se je skladišče lesa. Ker leži žaga na samem ob potoku Bistrici, ni bilo večje nevarnosti. Požar je nastal zaradi vnetja ležišča pri transmisiji žage in je začelo goreti najprej v spodnjem delu. Prijatelj trpi veliko škodo, ker mu je z žago odvzet zaslužek in ne bo žage kmalu spravil na prejšnje stanje. Sreča je, da je bil Prijatelj zavarovan, in bo škoda krita deloma z zavarovalnico.

* **Aretacija dolenskega čaruge.** Dolenjska in bližnji kraji so si oddahnuli, ko so zvedeli, da je zloglasni dolenski Čaruga Nace Jakopin v rokah pravice. Do njegove aretacije je prišlo takole: Nace Jakopin je prišel v torek iz neznane smeri v Radeče in tam stopil v večerni osebni vlak. Kupil si je vozni listek drugega razreda. Slučajno je skozi kupé kjer je sedel Nace Jakopin, šel v Zidanem mostu orožniški kaplar Jože Toplak, službujoč v Ljubljani, kateremu se je zdel Jakopin po obrazu zelo znan. Toplak je zopet izstopil, poiskal uradnika železniške policije v Zidanem mostu g. Plahuto in ga opozoril na sumljivega tujca. Oba sta se vrnila v kupé in zahtevala od Jakopina, naj se legitimira. Jakopin se je začel izdajati za Ignaca Koščaka iz Krke pri Stični. Ko so ga preiskali, so našli pri njem revolver, večje vsote denarja, razno zlatnino in srebrnino ter izrezke «Jutrovih» poročil o njegovih zločinih. Jakopin se je šele po daljšem pestenju vdal, da je res pravi Nace Jakopin, ki je izvršil že celo vrsto vlomov. Jakopina so prepeljali v ljubljanske zapore.

* **Deček usmrtil dečka.** V pondeljek sta se sprla vajenca pri mizarju Staretu na Rečici pri Bledu. V prepiru je 15letni vajenec Janez Vovk zabodel svojega 17letnega tovariša Viljema Pucelja z dletom v desno nogo. Zadel ga je tako nesrečno, da mu je prerezal žilo odvodnico. Pucelj je zaradi tega izkrvavel in umrl. Vovka so aretirali.

* **Smrtna obsodba pred mariborsko poroto.** Dne 5. t. m. je bil pred mariborsko poroto obsojen na smrt 29letni cigan Anton Horvat, ki je pred osmimi leti izvabil od doma ter zverinsko umoril in potem obesil mlado delavko Uršulo Nincetičevno iz Zebancev pri Čakovcu. Zločin se je zgodil v občini Lipa v okraju Murska Sobota.

* **Zagoneten roparski umor pred petimi leti v Spodnjih Lokah pri Krašnji** je obravnavala zadnja ljubljanska porota. Umorjena je bila takrat posestnica Jera Severjeva z Spodnjih Savelj. Kot osumljenca so prijeli čudaškega berača Franca Zdešarja, pristojnega v Polhov Gradec, ki se je rad ustavljal pri posestnici Severjevi. Zaradi nezadostnih dokazov je bila razprava preložena.

* **Izdaten tihotapski plen.** V noči od nedelje na ponedeljek je pod železniškim mostom na Pobreški cesti opazil stražnik avtomobil, iz katerega so sumljive osebe prekladale neko blago. Nenadoma se je približal in zahteval pojasnila. Sence so izginile v temi, šofer pa je ostal pri vozilu. Ko se je stražnik zanimal tudi za vsebino prtljage, je v svoje začudenje opazil, da gre za tihotapsko blago. V zavojih je bilo nad 17 kg saharina in nad 11 kg tobaka za nosljanje. Stražnik je blago takoj zaplenil in ga dal prepeljati na policijo.

* **Prijeti vlomilci.** Posetnik Franc Gros v Svečini je imel te dni čudne goste. Pred hišo so se ponoči nenadoma pojavili štirje moški in dvignili vrata s tečajev. Domačini so se preplašeni umaknili skozi druga vrata iz hiše ter obvestili o dogodku finančno stražo. Starešina finančne straže Ivan Čretnik je v spremstvu finančnega podpreglednika Alojzija Božiča kmalu izsledil vlomilce ter jih izročil orožnikom v Zgornji Sv. Kungoti, ki so jih oddali v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Vodja vlomilcev, viničar Franc Ferik, je hotel ob aretaciji izvršiti samomor, kar pa je starešina finančne straže preprečil.

* **Tatovi kokoši.** Posestnica Mana Zanoškarjeva v Dravljah pri Ljubljani je ponoči zaslišala kokodakanje v spanju motenih kokoši, ki so se nahajale v hlevu. Istočasno je začela tudi neke korake na dvorišču, vendar se za to ni dosti zmenila, misleča, da hodi okrog hiše kak domačin. Naslednje jutro pa so našli Zanoškarjevi hlevna vrata široko odprta in je zmanjkalo iz hleva več kokoši, ki si jih je prilastil neznan tat.

* **Američana okradla.** Delavec Štefan Canderlič iz Smreke se je, vračajoč se iz Amerike, seznanil nekje v zagrebški okolici z 20letno natakario Josipino Pimperjevo iz Novega Vinodola. Odpeljala sta se v Črnomerec, kjer sta prenočila v neki tamkajšnji gostilni. Naslednje jutro pa se je Štefan zbudil sam. Čim je tovarišico pogrešil, se je takoj pobrigal za svoj suknjič in preiskal listnico. Na žalost pa je moral ugotoviti, da mu je prijazna mladenka odnesla 300 dolarjev gotovine in nekaj našega denarja.

* **Poskušena vlom.** V Stari cerkvi pri Kočevju so neznanec v noči od četrta na petek skušali vlomiti v trgovino g. Gramsa. Z vitrihi so skušali odpreti zaprta okna, a so morali namero opustiti. Ljudje sumijo, da so vlomilci cigani. Orožniška postaja je uvedla obširno zasledovanje, vendar do sedaj brez uspeha.

* **Grd zločinec.** Po nedavno v okolici Šoštanja poizkušenemu posilstvu se je dogodil sedaj zopet nov primer. Čevljarji pomočnik, 24letni J. P., je zagrešil grd zločin nad 22letno telesno in duševno zaostalo Štefo Š. Orožniški so nasilneza aretirali.

* **Gostilničar ubil gosta.** V gostilni Mitra in Cveje Živančevića v Brdniku pri Sremski Mitrovici je prišel te dni zvečer delavec Nikola Kolar, slovenski rojak, ki je bil zaposlen pri neki cestni zgradbi. Zahteval je nekaj za večerjo in ker v gostilni niso imeli drugega, mu je prinesel Mitar kruha in slanine. Kolar je okusil samo malo kruha in slanine ter gostilničarju prigovarjal, zakaj ne skrbi za boljše postrežbo. Ko je bilo treba plačati, je prišlo do hudega prepira, ker je Mitar zahteval 10 Din, Kolar pa je trdil, da to, kar je odrezal, ni toliko vredno. V prepir se je vmešal gostilničarjev brat Cveja, ki je v jezi zgrabil za stol in udaril z njim Kolarja s tako silo po glavi, da je bil nesrečni delavec pri priči mrtev. Brata Živančevića so orožniki odvedli v zapor.

* **Roparski umor pri Mariboru.** V noči od sobote na nedeljo so neznanci zločinci na grozen način umorili in oropali 77letno posestnico Lizo Viherjevo v Pivoličjih v Spodnjih Hlačah blizu Maribora. Stara žena je bila prav čudaška in je živela v šupi, kamor se je preselila iz svoje hiše. Bila je že enkrat napadena. Našli so jo s popolnoma razbito glavo. Gre očitno za roparski umor.

* **Med prijateljeami.** «Svetujem Vam, draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHT-ov «RADION». Poglejte današnji oglas!»

Zakaj se sovražita pes in mačka

Pripovedka.

Pred mnogimi tisočimi leti pes in mačka še nista bila smrtna sovražnika. Takrat rod mačkov in psov še nista bila podložna človeku. Svobodno so se klatili po gozdih v medsebojnem prijateljstvu. Nekega dne pridero v pragozd ljudje ter si s silo podjarmijo oba rodova, pasjega in mačjega.

Odslej sta mačka in pes bila sužnja človeku. Mačka je morala stražiti po hiši in polju ter pre-

ganjati škodljive živali. Pes je pa s človekom hodil na lov ter mu ponoči varoval imetje. Človek mu je strogo zabijal, da ponoči ne sme molčati, in pes je ubogal. Kadar je zagledal kakšno stvar, takoj je začel bevskati.

Ljudje so jima bili hvaležni. Prijazno so ravnali z njima ter obema dajali obilne porcije mesa. Toda ne dolgo. Človeški rod je naraščal od dne do dne, a živeža je začelo primanjkovati, le s težavo ga je bilo dobiti. V takih neugodnih razmerah so začeli ljudje vedno bolj zanemarjati svoja zvesta štirinogata služabnika. Sprva so jima dajali mesa, zdaj pa niti kosti ne. Jeli so ju odrivati in prezirati.

Videča, kako grozna krivica se jima godi, sta pes in mačka sklenila, da bosta človeka tožila ter si na sodišču poiskala pravice in zadoščenja. Rečeno, storjeno. Lepega dne jo pes in mačka mahmeta na sodišče ter vložita tožbo zoper človeka. Toda sodnik si ni upal sam razsoditi te pravde. Po daljšem tuhtanju pošlje tožbo v razsodbo visoko učenemu modrišanu doktorju Vseznanu v Kozje mesto.

Zdaj se vname silna debata. Doktor Vseznan izprašuje na dolgo in široko, zdaj človeka, zdaj psa in mačko. Grozno dolgo študira in preudarja rač učeni modrišan. Slednjič rozsodi takole: «Pes in mačka sta dolgo let zvesto služila, zato ima človek dolžnost dajati jima meso, za katero sta tudi bolj ustvarjena kakor pa človek. Človek naj je krompir in zelje, a psu in mački mora dajati meso, vsak dan toliko, da ga bosta sita.»

To učeno rozsodbo je učenjak Vseznan napisal na oslovsko kožo ter jo potem izročil psu in mački, naj jo lepo shranita in spravita ter jo pokažeta, kadar bi jima hotel človek zopet delati krivico.

Tako se je uredila ta znamenita zadeva. Z rozsodbo se napotita pes in mačka ponosno nazaj proti domu. Nosil jo je pes, in sicer na repu. Mačka mu je kmalu postala nevoščljiva te časti. Jezno je pričela rentočiti, slednjič se zapraši v tovarišev rep in dragoceni pergament pade v blato. Raztogoteni pes jame preklinjati in hoče mačko udariti po ušesih. A ta se mu postavi po robu, jezno puha ter kaže zobe in kremplje. No, nekaj časa se prerekata, a končno se lepo pomirita ter si podasta prednji nogi v spravo. Potem se dogovorita, da bo rozsodbo nosil zdaj eden zdaj drugi. In tako je tudi bilo.

Dospevši domov jameta pes in mačka razpravljati, kako in kam naj skrijeta dragoceno rozsodbo. Pes svetuje, naj se shranj pod kamen. Mačka protestira, češ, da ga pod kamnom lahko zasledi človek, ali pa sprhne od vlage, da je torej pametnejše, nesti jo pod streho, kjer bo vsestransko varna pred človekom in mokroto. Pes je bil zadovoljen, gospodična mucka zleze pod streho ter dene pergament na neki tram.

Ljudje so se sprva skrbno ravnali po učeni rozsodbi, skoro pet let so psom in mačkam dajali meso, a sami jedli krompir in kislo zelje. Končno jim pa taka hrana ni dišala več. Zdaj so sami začeli jesti meso, a psom in mačkam so dajali zelje in krompir. Vsi protesti so bili bob v steno.

Mačko in psa popade jeza pravičnih. Sklenila sta neusmiljenemu človeku pomoliti pod nos popisano oslovsko kožo. Mačka zopet smukne pod streho, da poišče važni pergament. Toda dragocenega dokazila ni bilo ne na tramu ne za tramom. Preklicane miši so oslovsko kožo tako temeljito pojedle, da ni ostalo ne duha ne sluha od nje.

Pes je bil grozno razkačen ter je postal smrten sovražnik mačjega rodu. Nikdar ni mogel in še danes ni pozabil, da je njegove nesreče kriva mačka, ker je dala tako nespameten svet. Prisegel je, da ji tega ne bo odpustil, da jo bo premikastil, kadarkoli mu pride v pest. To prisego pes zvesto izvršuje do današnjega dne, a mačka se mu ogne že od daleč.

Mačka je pa tisti dan obljubila strašno osveto mišjemu rodu, ker je uničil dragoceno oslovsko kožo. Maščevanje vrši še dandanes. Gorje miški, ki pride mački v pest.

**„Moje stanovanje
se kar blešči
od snage,“**

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“

Varuje perilo!

Gotovo bo kdo vprašal, zakaj nista pes in mačka zopet poiskala doktorja Vseznan, ki bi jima brezdvomno napisal drugo dokazilo. O tem niti jaz ne dvomim, a bodi Bogu potoženo, doktor Vseznan se je baš leto prej preselil v nebesa, kamor pa mačka in pes nista imela dostopa.

Muljavski.

ŽENSKI VESTNIK

Zalivanje zelenjave

Da treba mlade pravkar posajene sadike dobro zaliti, da se gotovo in čim prej primejo, to ve vsaka vrtnarica. So pa rastline, ki rabijo tudi pozneje veliko moče, da se dobro razvijajo, a jih le prečesto zanemarjamo bodisi radi mnogih drugih vrtnih del ali pa tudi, če ni vselej na razpolago potrebne vode.

Sicer ni nobenih točnih pravil, kolikokrat in v katerem času treba zalivati to in ono zelenjavo, ker to je vse odvisno deloma od lastnosti rastlin

sami, deloma od vremena in letnega časa. Vendar na splošno veljajo tale pravila:

V hladnejšem letnem času, kakor spomladi in jeseni, je najbolje, če zalivamo v popoldanskih urah, da se rastline do večera spet posuše in da jim ne škoduje morebitna slana. V vročih poletnih mesecih je pa seveda bolje, da zalivamo zvečer, kajti ponoči se rastline prej in lažje okrepijo, tako da jim potem čez dan solnce ne more več zamoriti srčnih listov.

Sočivju je treba ves čas njegove rasti prilivati le tedaj, kadar je radi prevelike suše to res potrebno, ker nepotrebno zalivanje rastlinam dostiokrat bolj škoduje kot pa koristi, tako da je v takih okoliščinah bolje zalivanje sploh popolnoma opustiti. Če vidiš, da rastlina kljub zalivanju ne uspeva, jo pusti rajši v miru.

Kumare in zelena potrebujejo za svoj popolni razvoj mnogo vlage, in to je skoraj edino sočivje, ki mu je treba med rastjo večkrat prilivati in paziti, da ne trpi od suše, dočim potrebuje drugo sočivje primeroma le malo vlage in izhaja več ali manj s tem, kar mu narava sama da z dežjem.

Za kuhinjo

Koštrunja jetra. V kozo deni drobno narezanega prekajenega špeha (ali pa masti) in potem na vroči špeh prideni žlico moke. Ko je moka zarumenila, dodaj žlico drobno narezane čebule, in ko tudi čebula porumeni, pa daj noter koštrunja jetra, ki si jih zrezala na tanke listke, in sicer 30 do 40 dkg. Hitro jih prepraži, prilij malo juhe ali vode, prideni košček limonine lupine ter posoli in poporaj. Ko jetra prevro, so gotova. Zraven daj zabeljenega krompirja ali riža.

Kuhani štruktli s smetano. Naredi najprej vlečeno testo. Med tem ko počiva, pripravi sledeči nadev: četrt litra smetane mešaj, da se malo zgosti, nato dodaj dva rumenjaka, tri žlice sirovega masla in pet žlic spraznenih drobtin in dobro zmešaj, na kar napravi iz dveh beljakov še trd sneg in ga primešaj k nadevu. Nato denj testo na prt, potresen z moko, ga malo razvaljaj, pomaži z raztopljenjo mastjo ali sirovim maslom in kolikor mogoče tanko razvleci. Kar je na robu debelega, obreži, potem namaži razvlečeno testo z nadevom in narahlo skupaj zavij. Zdaj ga položi

na drug manjši in podolgovat prt, rahlo zavij, da ne gleda testo ven, poveži z nitko in ga deni kuhati v slan krop pol ure. Kuhani štruktelj vzemi iz prtča, ga razreži na kosce in zabelj z mastjo ali sirovim maslom in drobtinami.

Juha za bolnike. Kilo govejega mesa zreži na majhne koščke in daj v lonc. nalij gor liter mrzle vode in postavi na ogenj. Ko je zavrelo, malo soli, dodaj koreninico peteršilja in majhen košček korenčka. Tako naj juha potem počasi vre vsaj eno uro. Nato jo odstavi za par minut, da se vleže, na kar jo odcedi. Če je juha mastna, poberi dol vso maščobo. Taka juha je za bolnike. Meso pa lahko porabiš tako, da naliješ gor spet vode, pa pustiš vreti še dalje, dokler se meso ne zreha. To drugo juho pa lahko porabiš za zalivanje raznih prikuh, kakor so špinača, fižol, zelje. Meso porabiš lahko tudi mrzlo z jesihom in oljem.

Ocvrto bezgovo cvetje. V loncu zmešaj četrt litra mleka, četrt litra moke in tri rumenjake, žlico sladkorja in malo soli. Ko si dobro zmešala in je testo gladko, primešaj še sneg treh beljakov. Nato oplalni z vodo bezgovo cvetje in ga deni na rešeto, da se voda odcedi. Nato primi posamezne cvete za steblo in jih pomoči v testo, na kar jih polagaj na mast, da se lepo rumeno scvro. Ocvrte potresi s ladjorjem in daj na mizo.

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 31. maja so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:
Din 10.000 je zadela štev. 58.356.

Din 2000.— so zadele štev. 34.739, 91.752, 109.732.

Din 500.— so zadele štev. 5701, 5771, 7505, 7522, 7536, 7692, 10.939, 10.951, 10.964, 14.140, 17.905, 17.948, 17.975, 17.977, 17.980, 20.070, 20.114, 20.158, 22.045, 22.058, 30.907, 30.915, 30.943, 30.985, 34.770, 40.503, 40.551, 46.025, 46.050, 46.055, 46.058, 46.122, 46.172, 46.174, 55.830, 55.890, 58.202, 58.287, 58.314, 58.331, 58.361, 58.377, 58.387, 66.652, 70.282, 70.331, 70.337, 70.372, 74.625, 75.752, 75.760, 75.765, 84.639, 84.697, 84.699, 91.785, 96.823, 96.869, 96.878, 96.900, 97.324, 97.444, 97.492, 99.705, 99.883, 100.744, 100.750, 103.134, 103.166, 103.168, 107.902, 107.903, 107.968, 107.978, 108.149, 108.229, 108.286, 109.794, 109.810, 109.848, 109.878, 109.894, 115.623, 120.133, 120.170, 120.188, 120.212, 120.242, 120.272, 123.541, 123.534, 123.570, 123.598, 123.599, 123.875.

Žrebanje 1. junija 1929

Din 10.000 je zadela štev. 97.446.

Din 2000.— so zadele štev. 20.154, 58.286, 123.874, 123.998.

Din 500.— so zadele štev. 5704, 5714, 5722, 5751, 5785, 7547, 7551, 7554, 7558, 5767, 7570, 7654, 7668, 8127, 8181, 10.848, 10.863, 10.897, 10.948, 10.972, 10.981, 14.124, 17.901, 17.903, 20.075, 20.136, 20.164, 22.038, 30.945, 30.970, 34.613, 34.639, 34.653, 34.661, 34.678, 34.729, 34.764, 40.521, 46.121, 46.137, 46.191, 53.406, 53.453, 55.826, 55.852, 58.243, 58.291, 58.320, 58.388, 58.398, 66.616, 66.693, 70.201, 70.273, 70.288, 70.301, 70.325, 70.383, 70.394, 74.690, 75.776, 75.780, 75.786, 84.557, 84.608, 84.627, 84.641, 84.684, 91.715, 91.733, 91.756, 91.784, 91.788, 97.407, 97.433, 97.481, 99.799, 99.829, 99.884, 99.886, 99.865, 99.868, 100.724, 100.745, 103.181, 107.996, 108.101, 108.153, 108.248, 108.269, 109.750, 109.802, 115.629, 115.640, 115.646, 115.676, 120.122, 120.171, 123.508, 123.554, 123.819, 123.852, 123.989, 123.992.

Dne 3. junija so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— so zadele štev. 14.137, 97.474, 123.927.

Din 500.— so zadele štev. 5749, 5753, 5783, 8189, 10.806, 10.890, 10.998, 14.113, 14.143, 17.927, 20.021, 20.073, 20.149, 20.188, 30.948, 30.964, 30.989, 34.619, 34.620, 34.633, 34.695, 34.703, 40.547, 40.548, 46.040, 46.077, 46.101, 46.129, 46.176, 46.198, 53.441, 53.481, 58.218, 58.340, 58.372, 58.373, 66.605, 66.630, 70.289, 70.313, 70.315, 70.398, 75.781, 75.789, 84.574, 84.567, 84.586, 84.613, 84.657, 84.698, 91.731, 91.789, 96.849, 96.864, 96.879, 96.897, 96.899, 97.319, 99.728, 99.789, 99.888, 100.707, 103.119, 103.144, 103.153, 107.981, 108.115, 108.194, 108.211, 108.231, 108.242, 108.256, 108.257, 109.733, 109.751, 109.762, 109.806, 115.606, 115.614, 115.671, 115.682, 120.125, 120.126, 120.167, 120.202, 120.229, 120.295, 123.509, 123.548, 123.597, 123.834, 123.931.

Dne 4. junija so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 4000.— so zadele štev. 7689, 96.841, 108.190.

Din 2000.— štev. 14.105, 66.646.

Din 500.— so zadele štev. 7532, 7553, 7587, 7606, 7636, 7679, 8148, 8190, 10.840, 10.846, 10.880, 10.959, 14.132, 17.939, 17.960, 17.968, 17.990, 20.049, 20.111, 20.118, 20.139, 22.002, 30.906, 30.916, 30.930, 30.966, 30.977, 34.625, 34.629, 34.668, 34.723, 34.737, 34.759, 40.531, 46.023, 46.044, 46.128, 53.402, 53.452, 55.801, 58.206, 58.235, 58.257, 58.292, 58.305, 58.394, 70.318, 70.237, 70.268, 74.621, 74.626, 74.650, 75.790, 84.531, 84.569, 84.579, 84.596, 84.687, 91.709, 91.750, 91.753, 91.787, 96.809, 97.314, 97.434, 97.451, 97.458, 99.717, 99.726, 99.758, 99.856, 100.731, 103.137, 103.159, 107.901, 107.906, 107.920, 107.958, 107.985, 107.991, 107.994, 108.117, 108.126, 108.151, 108.161, 108.253, 108.258, 108.298, 108.300, 109.712, 109.714, 109.716, 109.730, 109.745, 109.796, 109.830, 109.850, 109.864, 109.868, 115.609, 115.617, 115.665, 120.105, 120.169, 120.215, 120.286, 123.502, 123.556, 123.573, 123.828, 123.871, 123.918, 123.919, 123.950, 123.968.

Dne 5. junija so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 10.000 je zadela štev. 70.384.

Din 2000.— so zadele štev. 7578, 40.541, 46.143, 84.511.

Din 500.— so zadele štev. 5759, 5786, 7.516, 7.520, 7.526, 7.645, 7.700, 8.173, 10.814, 10.847, 10.859, 10.866, 10.892, 14.112, 17.902, 17.981, 20.035, 20.172, 20.187, 22.065, 30.914, 34.731, 34.793, 40.587, 46.085, 55.844, 55.876, 58.260, 58.281, 66.619, 70.253, 70.260, 70.374, 70.399, 74.603, 84.539, 91.774, 96.848, 97.396, 97.473, 97.477, 99.816, 99.830, 99.850, 99.891, 100.722, 103.113, 108.102, 108.196, 108.280, 109.736, 109.779, 120.115, 120.220, 120.278, 123.536, 123.550, 123.842, 123.862, 123.944, 123.958.

Dne 6. junija so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 500.— 75.795, 108.124,

Din 250.— 17.971, 30.974, 30.982, 30.984, 53.467, 66.606, 91.742, 103.178, 103.183.

Din 125.— 7.511, 7.548, 8.109, 8.132, 8.186, 8.187, 10.829, 10.852, 10.856, 10.929, 10.980, 10.992, 10.994, 20.068, 20.103, 22.094, 34.674, 46.092, 46.166, 46.197, 58.294, 58.353, 58.354, 70.229, 70.339, 70.343, 74.631, 84.651, 84.682, 97.352, 99.892, 108.125, 108.182, 123.580, 109.783, 120.108, 120.118, 120.123, 120.189, 120.232, 123.911, 123.932.

Dobitki se bodo izplačevali po 21. juniju.

Naročilne dopisnice za 18. kolo bomo pravočasno priložili.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Praktični nasveti

Svetli svileni dežniki, oziroma solnčniki se dajo osušiti na tale način: Palico ovij z nepremočljivim papirjem, da pri snaženju ne bo trpela lakasta prevleka. Kot čistilo si pa pripravi raztopino iz treh litrov vode, dveh čajnih žličk salmijaka in dveh velikih žlic dobrega milnega praška, oziroma iz enake množine belega mila. To dobro žvrkljaj (šprudljaj) in to tekočino potem krtači po zaprtem dežniku z mehko krtačo, tako da vsega opereš. Nato dežnik previdno razpni in ga toliko časa polivaj s čisto vodo, da se odstrani vsa pena. Solnčnik iz čiste bele svile treba nazadnje vtakniti še v plavilo; če je rumenkaste barve, pa v rumenkasto barvilo (Cremefarbenlösung), kar dobiš tudi v drogeriji. Posušiti moraš dežnik ali solnčnik na soncu.

Če otrok jeca, je največkrat krivo to, ker mati ni znala prav ravhati z njim v času, ko je pričel govoriti. Otroka ne smeš pri govorjenju nikoli hipoma ali nagloma prekiniti, da se ne prestraši. Pazi vedno, da ne pada na glavo. Najnevarneje je pa: otroka strašiti, ker strah največkrat povzroči, da otrok ne more gladko govoriti. Pri se malem otroku se da to popraviti, da pustiš otroka počasi govoriti, oziroma da ga vadiš v počasnem govorjenju in tako, da vsak zlog zase izgovarja. Vadi otroka tudi, da počasi diha in da govori med izdihavanjem. Če se pa otrok večji, ga navajaj k petju, ker s petjem mu pojde kmalu tudi govorica bolj gladko.

Da preženemo nage polže z vrta, polagajmo po gredicah podstavke (krožničke) od cvetličnih lončkov, in sicer malo zakopane v zemljo. Ko se zmračí, pa nalijemo noter za prst pive. Na pivo gredo polži zelo radi, zlezajo noter in potonejo. Nekdo je samo z dvema posodama pokončal na ta način skoro pet sto polžev na istem mestu in z majhnimi stroški.

Mravlje preženemo s kredo. Okoli omar ali sploh, koder lazijo, natresemo stolčene krede in jo pustimo, dokler ne izginejo vse mravlje. Tudi žvepleni prah je dobro sredstvo. Najbolje je, da posujemo kredo pomešano z žveplom.

Rdeči fižol za brajde. Če hočemo pri brajдах, ograjah, plotovih, zidovih itd. združiti lepo s koristnim, je za to najprimernejša rastlina fižol. Njegovi mnogošvilni rdeči in beli cvetovi so lep okras, pozneje se pa spremenijo v velike in debele stroke, ki dajo okusno jed.

Pokončavajte sršene! Vsak sredi junija pokončan sršen je lahko matica, ki ima lahko 10.000 potomcev. V korist vrtnarstva in čebelarstva je, da učinimo sršenja gnezda, ker sršeni obgrizujejo razno rastlinje, zlasti jeseni mlado ljubje, a tudi čebelam so najnevarnejši sovražnik.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Iz zgodovine stanovanjske hiše

Slovenci so se naselili na ozemlju, kjer sedaj prebivajo, v šestem stoletju, tako da je bilo naseljevanje leta 600. po Kristusovem rojstvu končano. Pred njimi so prebivala po naših krajih razna ljudstva, ki so bila le malo omikana, skoraj še na pol divja. Ti prebivalci seveda niso gradili takih hiš, kakor jih imamo danes, temveč so se zadovoljili s preprostimi prebivališči v skalnatih ali drevesnih duplinah ali pa so gradili stavbe na težko pristopnih močvirjih tako, da so zabili v močvirsko dno kole in nanje postavili skromne hišice, če jih sploh smemo tako imenovati; tako so bili bolj varni pred sovražniki in pred divjimi zvermi.

Spomin na taka bivališča se je ohranil do današnjega dne. Dupline, ki so služile nekoč za stanovanja, imenujejo ljudje ajdovske jame. O stavbah na koleh nam govore izkopine z Ljubljanskega barja. Človek, ki si je znal graditi take stavbe na nepristopnih močvirjih, je stal že na višji stopnji omike, kar nam izpričuje tudi orodje, ki se nam je ohranilo iz one dobe. Ostanke teh stavb so se našli na Ljubljanskem barju, ob Ljubljanici in v Cirkniškem jezeru. Na ta način so gradili domove do leta 1300. pr. Kristusom. V tej dobi so s preživljali ljudje večinoma z lovom, o poljedelstvu v tem času še ne moremo govoriti.

Ko pa je začel človek obdelovati polje in se je moral stalno naseliti, je potreboval tudi večjega stanovanja. Potreboval je prostorov tudi za domače živali in za orodje. Prej opisana bivališča mu niso mogla več zadostovati. Saj so bile to največkrat jame, pokrite z vejami, lubjem, mahom ali rušjem.

Kmalu je človek spoznal, da je ilovica izborna snov, s katero se dajo napraviti stene s tem, da jo stlačimo, ali pa tako, da spletemo plot iz šib in ga potem omečemo z ilovico.

Prvotno je imelo stanovanje samo en prostor, v katerem so stanovali ljudje, ki pa je služil tudi za hlev. V tem prostoru je bilo spravljeno tudi orodje. Čim bolj se je gospodarstvo večalo, tembolj se je čutila potreba, da se oddeli hlev od človeškega stanovanja.

Stanovanje pa je imelo še vedno en sam prostor, kjer so kuhali, prebivali in spali. Dim je uhaljal skozi streho in vrata. Stanovanje pa je bilo še vedno brez stropa. Polagoma pa so začeli graditi višje stene in nanje postavljati strop; tako se je prostor stanovanja razdelil v dva dela; v stanovanje in podstrešje, kamor so spravljali orodje. Taka hiša je bila navadno prislonjena na kak breg, ki je bil na tem mestu primerno izkopen. Prednjo stran so podložili s hlodi, da ni bilo treba zadaj tako globoko kopati. Ker je bila stavba tako podprta s hlodi, je na-

stal vsaj pod njenim prvim delom prazen prostor. Tako se je porodila misel, uporabiti ta del za hlev ali klet. Oken v današnjem pomenu besede seveda ni bilo; bile so le majhne luknje, skozi katera je prihajal zrak in svetloba.

Železo in njega uporaba pomeni v razvoju človeške omike ogromen korak naprej. Šele z železom je mogel človek obdelovati les in drugo gradivo.

V železni dobi si je gradil človek udobnejša stanovanja. Umaknil se je iz duplin in z močvirij in si je začel graditi bivališča na utrjenih gričih. Tudi na ta bivališča se je ohranil spomin do današnjih dni. Take kraje imenujemo danes gradišča in vse polno hribov imamo na Slovenskem, ki nosijo to ime. Ljudje si pripovedujejo o takih krajih najrazličnejše zgodbe. Tam da so prebivali ajdje, zato so to «ajdovski gradovi». Taki ajdovski gradovi so bili prave trdnjave, obdan večkrat z okopi. Sredi gradišča je bilo spravljeno vse imetje naselbine: živila, živina, dragocenosti itd. Okrog središča so se vrstili nasipi. Debeli koli, zabiti v zemljo, med katere je bilo vpleteno protje, so služili nasipom v oporo. Na te plotove so bile pritrjene stanovanjske hiše, bile so lesene, na pol v zemljo vkopane in pokrite z vejevjem in ilovico.

Najobsežnejša gradišča imamo na Dolenjskem, v Vačah, v Šmarjeti in v okolici Novega mesta.

Gradišča so imela v različnih krajih različen značaj. Na Notranjskem, kjer je dovolj kamenja, je bilo to glavno gradivo. Središče gradišča je bilo ograjeno z velikanskimi kamenitimi nasipi, v katerih so imeli ljudje bivališča. Tako gradišče je bila Ulaka nad Starim trgom pri Ložu.

Vabilo

na

redni občni zbor Posojilnice v Brežicah

r. z. z. n. z.

ki se vrši dne 26. junija 1929. ob pol 20. uri v lastni pisarni.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva.
- 2.) Poročilo računskih pregledovalcev.
- 3.) Odobritev računskega zaključka za l. 1928.
- 4.) Volitev načelstva.
- 5.) Volitev računskih pregledovalcev.
- 6.) Sprememba pravil.
- 7.) Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob pol 20. uri ne bil sklepčen, se vrši isti dan in v istem prostoru ob pol 21. uri drug občni zbor, ki sklepa ob vsakem številu združnikov.

261

Načelstvo.

Gradišča pa so bila tudi na zelo strmih hribovih. Na pobočju so čepele koče druga nad drugo. Na takih pobočjih imamo še danes stopnicam podobne jame, ki se proti vrhu zožujejo. Nasipi ob straneh so štiti taka bivališča pred sovražniki. Take naselbine so bile na Gorenjskem pri Blagovici in nad Repnjami, pa tudi drugod.

ZANIMIVOSTI

× Uvedba latinskih črk v Turčiji. Dne 1. t. m. je na Turškem stopila v veljavo obveznost uvedbe latinskih črk, to je takšnih črk, kakršne imamo v glavnem tudi mi. Stare arabske črke so odpravljene. Oblastva si z nikomer več ne dopisujejo po starem načinu in vse vloge, ki jih uradi prejemajo, morajo biti pisane v latinici.

× Na vsem svetu je v prometu okrog 30 milijonov avtomobilov. Mednarodna trgovska zbornica je objavila statistiko, ki pravi, da je po vsem svetu kakšnih 30 milijonov avtomobilov v prometu. Na prvem mestu so Zedinjene države s 23 milijoni. Sledijo: Angleska (1.6 milijona), Francoska (1.2 milijona), potem Nemčija, Avstralija, Argentina, Italija, Španija in ostale države.

× Velikanski oreh. V Sigauléeju v Franciji so posekali mogočen oreh, ki je dajal v dobrih letinah do 22 hl sadu. Velikan sam je tehtal preko 7000 kilogramov, deblo mu je obsegalo ob tleh osem metrov, v višini treh metrov pa še vedno pet metrov 20 cm. Zasenčeval je več sto kvadratnih metrov tal. Trije železniški vagoni so bili potrebni, da so ga spravili do žage. Starost orcha je neznana.

× Najnevarnejša tigrica v Bengalu ustreljena. V Bengalu je bila pred kratkim ustreljena krvoločna tigrica, ki je bila znana širom Indije kot opasna zver in je v zadnjih šestih letih raztrgala 168 oseb. Indijska vlada je razpisala na glavo krvoločne zveri veliko nagrado, a domačini se ji niso upali niti približati, ker so v svoji babjevernosti menili, da je posebjeno božanstvo. Tigrica je bila zelo pretkana zver in se ni nikdar vračala tja, kjer je bila pokončala kakšno žrtev. Lovec jo je usmrtil prežeč na visokem drevesu.

Listnica uredništva

Podgora pri Straži. Žal, uredniška tajnost!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Zgodba o konju.

Mihec Copata je jezdil po polju in srečal roparja Trdoglava. Kar je tvoje, je moje, kar pa je moje, ni tvoje, si je mislil Trdoglav in lepo snel Miheca s konja, na katerega je potem posadil samega sebe.

Trdoglav je prišel pred sodišče in ga je sodnik trdo prijel, a Trdoglav je vztrajno trdil, da je konja le našel.

«Kako si ga mogel najti, ko sem pa jaz sedel na njem», je jадikoval Mihec.

«Ali je to res?» je nahrulil sodnik Trdoglava.

«Res, res sem našel obadva, konja in Miheca,» je pojasnjeval Trdoglav, «ker pa Miheca nisem potreboval, sem ga pustil v grmovju ter vzela samo konja s seboj...»

Otroška usta.

«Tvoj očka te ima gotovo zelo rad, deklica. Koga ima še prav tako rad?»

«Ne vem.»

«Ali res ne veš? No, ma-ma-»

«Že vem. Marico, našo služkinjo...»

Še to po vrhu.

Žizek sreča prijatelja Žuzka, ki se sprehaja po mestu s svojo ženo, s katero se je pred nekaj dnevi poročil. Pa je Žizek ves razočaran zaradi nestvara Žuzkove žene in prestrašen zašepče Žuzku v uho: «Strašno! Kako si mogel poročiti,

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Ženitni oglas, dopisovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Upokojenka,

ki bi hotela opravljati mala dela, pospravljati, prati strankam itd., dobi stalen postranski zaslužek v gorenjskem mestu. Stanovanje zastoj. Ponudbe pod «Postrežba» na upravo «Domovine».

255

Hlude, hrastove

196

od 20 cm naprej, kupi vsako množino parna žaga V. Sagnetti, Ljubljana, za gorenj. kolodvorom.

Vajenca za pekovski obrt

sprejem. Vsa oskrba v hiši. Hela Švigelj, Borovnica.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Picočija v Ljubljani krepča oslabele in malokrvne, odrasle in otroke.

150

Odda se kmetijsko posestvo

obdelano, z živim in mrtvim inventarjem, takoj za več let v najem. Redi se lahko 12 glav goveje živine in 2 konja. Oddaljeno je 10 minut od železniške postaje in župne cerkve «Cirkovce». Eventualno se tudi prodaja. Pogoji se izvejo pri lastniku, kadar interesent pride. Oglasiti se je v gostilni Debenak.

258

tako bitje, ki škili, je kruljeva in še grbo ima po vrhu?»

Zužek: «Kar glasno govori, saj je gluha tudi!»

Pomola.

Urška: «Slišala sm, da ma vaša ta starejš hčer tud že pobja glava.»

Jera: «Ja, res ja ma, pa z nogam. Deset kil že vaga zlonk...»

Murni.

Matija in njegova Urša stanujeta prav blizu cerkve. Nekega vročega nedeljskega dopoldneva poslušata pred vratni petje murnov.

«Jaz jih tako rad poslušam», razlaga Matija in zadremilje.

V tistem hipu začnejo peti v cerkvi cerkveni pevci.

«Kaj ne pojejo lepo?» vprašuje Urša.

«Da, da, in z zadnjimi nogami povzročajo te glasove», se oglasi Matija v polspanju.

Božji dar.

Mož in žena sta se budo sprla. Pa je v bud. lezi dejala žena: «Ti pòzabljaš, da je žena božji dar...»

Ko še ni prav končala svojega stavka, je stopil v stanovanje berač in milo zaprosil: «Dajte siromaku kak božji dar!»

Mož (hitro pokaže na ženo): «Vidite, tam ga imate...»

Žalostna resnica.

A.: «Slabo srečo imam z gospodično Lolo.»

B.: «Pa bi ji rekel, da imaš v Ameriki strica in da si dedič!»

A.: «To sem ji tudi rekel, sedaj pa hoče njega poročiti.»

Prima gonilna jermena

a vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri trdk CADEZ & BRGAR, Ljubljana, Kolovrška ulica 5.

Debele luskinaste otrobe, koruzo za mlečev, koruzo za krmo oddaja najceneje **A. VOLK** v LJUBLJANI, Resljeva cesta stev. 24.

Obnavljanje

moči, zdravja in delovne sposobnosti; podaljšanje zdravega in aktivnega življenja.

Človek v današnji dobi ne umrje naravne smrti in mirno, temveč počasi ubija sebe s tem, da zanemarija svoj organizem, ker ne prične ob pravem času čistiti svojega organizma nastrupov, ki se nahajajo v njegovi hrani. Da bi se obvarovali prezgodnje invalidnosti in smrti, je treba organizem od časa do časa čistiti in ga podvreči medicinski reviziji prav tako, kakor to napravimo s starimi stroji; brez tega se stroji zamaše in hitro kvarijo.

Človeški organizem ne glede na to, da sprejema strupe iz hrane, vseeno ostane zdrav, močan in sposoben za delo do tedaj, dokler njegove življenjske žleze normalno vrše svoj posel. Slabe, bolne žleze izčrpane ali nerazvite že od rojstva, ne nasičajo organizma z dragocenimi fermenti in hormoni energije in moči v zadostni množini; zaradi tega se življenski tonus pri organizmovih elementih zmanjšuje, krvni tok in izmenjava snovi zastajata in v organizmu se usedejo od časa do časa neocstranjeni materije (mokračna kislina, urati, toksini i. dr.), kateri povzročajo slabost, naglo utrujenost, predčasno ovenelost, vse mogoče bolezni, starost in celo smrt. Na srečo pa so sloviti učenjaki: Braun-Sekar, Karno, Gilbert i. dr. dokazali, da se z nasičenjem organizma s fiziološkim ekstraktom (kakor «Kalefluid»), pripravljen iz življenskih žlez mladih, močnih živali, povračata zopet mladeniška moč in energija. Torej zakaj se «Kalefluid» približuje medicinskim zborom vsega sveta že nad 28 let ga smatrajo kot močno ojačujoče in moč povračujoče sredstvo za časa bolezni. «Kalefluid» je potreben vsem onim, katerih organizem je nagnjen k raznim obolenjem, zahteva pa stalno krepitev moči, povzročene od bolezni, slabe hrane, fizičnega in duševnega dela. Gospod dr. zdravnikom «Kalefluid» brezplačno in franke v svojo preizkušnje. Brezplačno pošlemo vsakomur podrobno literaturo o «varovanju in obnavljanju zdravja»; obrnite se: Beograd, Molerova ul. 27a. Miloš Marković «Kalefluid». D. Kalničanka se dobi v bolniših lekarnah in drogerijah vsega sveta.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinjšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. - Ceniki franko. - Prodaja na obroke. «TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovška cesta šte. 4.

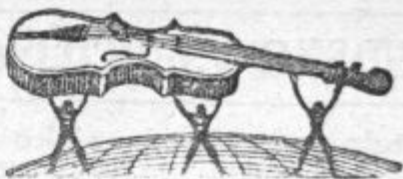
Cvetje arnike, podleskovo seme in vsa druga zdravilna zelišča kupujem v vsaki množini po najvišjih cenah. **Ed. Pišler, Vrhnika.** Zahtevajte cenik brezplačno.

Ključavnice za potne košare v različnih velikostih in oblikah razpošilja najceneje **Felix Toman** LJUBLJANA, Resljeva cesta 30. **L. Mikuz** LJUBLJANA, Mestni trg 15 **DEŽNIKI** NA MALO NA VELIKO Ustanovljeno 1839 Telefon 2282

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno MASTIN

ki pospešuje rast, odebilitet in omastitev domače, posebno klavne živine. Jaseu dokaz neprocenljivo vrednosti Mastina so brezšteritna zahvalna pisma! Cena: 5 skat. 46 Din, 10 skat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana 68.

Najboljši in najekonomičnejši ELEKTROMOTORJI iz znanih čeških tovarn Škodovi Zavodi v Plznju se nahajajo v velikosti od 1/4 do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na **ZASTOPSTVO SKODOVIH ZAVODOV V LJUBLJANI** Selenburgova ulica šte. 7 Telefon 2966.

Veliki ilustrovani **cenik** dobite zastonj! Zahtevajte ga od skladišča **MEINEL in HEROLD** tovarna glasbil, gramofonov in harmonik **R. Lorgar, MARIBOR št. 104-B.** Violine od 95 Din. Kucne harmonike od 85 Din. Tamburice od 95 Din. Gramofoni od 345 Din in dalje.

Živinorejcem priporočamo zanje jako koristno knjigo **Prva pomoč ponesrečenim živalim.**

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se živali prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopta in zakovanju, pri prisuču med parkiji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, oriski, zaprtju, koliki, napenjanju goveda in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnariči, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopan u. popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd. Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Zahtevajte brezplačni **CENIK** s 1000 slikami **Roskopf ura 49 Din.** Ura na sidro (america) nekoliko boljše izvršitve z 3 letnim jamstvom 65 Din. Ista original patent preciz. **Roskopf ura na sidro**, pravi nikelj, kolesje nepristopno prahu tekoče vse v rubinih, posebno točna, 5 letno jamstvo **98 Din.** Omega, Doxa in druge ure cenejše kot drugod. **Budilka 64 Din** z 2 zvoncema in 3 let. jamstvom **69 Din.** **R. Kiffmann, Maribor št. 43/b** specialist samo za boljše ure.